

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2015

Bc. Tereza Picková

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta mezinárodních vztahů

Hlavní specializace: Cestovní ruch

Název diplomové práce:

Strukturální fondy EU a jejich využití v cestovním ruchu

Vypracovala: Bc. Tereza Picková

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Josef Abrhám, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Strukturální fondy EU a jejich využití v cestovním ruchu* vypracovala samostatně. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v přiloženém seznamu literatury.

V Praze dne 3. května 2015

Bc. Tereza Picková

Touto cestou bych ráda poděkovala všem, kteří mi k vypracování práce pomohli. Zejména bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce doc. Ing. Josefu Abrhámovi, Ph.D. za podnětné podmínky k průběhu práce, vstřícnost, cenné rady a doporučení, která mi poskytl. Ráda bych také poděkovala své rodině která měpo celý proces tvorby práce a v průběhu celého studia velmi podporovala.

Obsah

ÚVOD	7
1 STRUKTURÁLNÍ FONDY EU	10
1.1 PŘEHLED DOSTUPNÝCH FONDŮ	10
1.1.1 Evropský fond regionálního rozvoje	10
1.1.2 Evropský sociální fond	11
1.1.3 Další nástroje financování regionální politiky	12
1.2 ROLE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ V REGIONÁLNÍ POLITICE	12
1.2.1 Cíle regionální politiky.....	13
1.2.2 Principy redistribuce podpory ze strukturálních fondů.....	14
1.3 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC REDISTRIBUCE ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ	16
1.4 ÚZEMNÍ JEDNOTKY REGIONÁLNÍ POLITIKY EU	17
1.5 FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍ POLITIKY	19
2 CESTOVNÍ RUCH.....	21
2.1 VÝVOJ POSTAVENÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU V PODMÍNKÁCH EU	21
2.2 VÝZNAM CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONECH	22
2.2.1 Region cestovního ruchu	23
2.2.2 Efekty cestovního ruchu pro regiony.....	23
2.3 ŘÍZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU V ČR A DESTINAČNÍ MANAGEMENT	24
2.3.1 Národní a regionální úroveň správy cestovního ruchu.....	24
2.3.2 Destinační společnosti, destinační management	25
2.3.3 Řízení cestovního ruchu ve Středočeském kraji	27
3 SYSTÉM IMPLEMENTACE PODPORY ZE SF DO PODMÍNEK ČR.....	29
3.1 STRATEGICKÉ DOKUMENTY IMPLEMENTAČNÍHO PROCESU	29
3.1.1 Tvorba operačních programů.....	29
3.2 VÝZNAM NSSR PRO ŘÍZENÍ PODPORY ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ	31
3.2.1 Východiska pro tvorbu NSSR a cíle pro programové období 2007–2013	31
3.3 OPERAČNÍ PROGRAMY	32
3.3.1 Druhy, struktura a proces schvalování operačních programů.....	33
3.3.2 Operační programy v programovém období 2007–2013.....	34
4 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ ČECHY	38
4.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	38
4.1.1 Horizontální témata.....	40
4.2 GLOBÁLNÍ A SPECIFICKÉ CÍLE PROGRAMU ROP STŘEDNÍ ČECHY	41
4.2.1 Hodnocení programu	42
4.3 PRIORITYNÍ OSY A OBLASTI PODPORY	42
4.3.1 Priority osa Doprava	43
4.3.2 Priority osa Cestovní ruch	44
4.3.3 Priority osa Integrovaný rozvoj území.....	45

4.3.4	Prioritní osa Technická pomoc	46
4.4	PROJEKTOVÝ CYKLUS	47
5	ANALÝZA PODPORY CESTOVNÍHO RUCHU V ROP STŘEDNÍ ÚROVŇ 49	
5.1	METODIKA ANALYTICKÉ ČÁSTI	49
5.2	ANALÝZA PLNOUČNÝCH INDIKÁTORŮ PRIORITY OSY CESTOVNÍ RUCH	51
5.2.1	Indikátory výstupu	51
5.2.2	Indikátory výsledku	54
5.3	ANALÝZA PRŮBĚHU VYPISOVANÝCH VÝZEV PRO PRIORITY OSU CESTOVNÍ RUCH	57
5.3.1	Přehled vypisovaných výzev.....	57
5.3.2	Financování prioritní osy cestovní ruch a alokace pro jednotlivé výzvy	60
5.4	ANALÝZA PŘEDKLÁDANÝCH PROJEKTŮ V PRIORITY OSE CESTOVNÍ RUCH	66
5.4.1	Kategorizace podpořených projektů	66
5.4.2	Projekty dle stavu	68
5.4.3	Projekty dle právní formy žadatele	70
5.4.4	Prostorové rozložení podpořených projektů.....	72
	ZÁVĚR.....	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	78
	SEZNAM ZKRATEK.....	81
	SEZNAM TABULEK	83
	SEZNAM OBRÁZKŮ	84
	SEZNAM GRAFŮ	85
	SEZNAM PŘÍLOH.....	86

Úvod

Období let 2007–2013 je na dlouhou dobu posledním obdobím, kdy bylo prostřednictvím podpory ze strukturálních fondů Evropské unie (EU) na rozvoj cestovního ruchu vynaloženo tak značné množství prostředků. Pouze ve zkoumaném Regionálním operačním programu Střední Lěchy bylo z Evropského fondu regionálního rozvoje na podporu cestovního ruchu vyčleněno přibližně 2,4 mld. Kč. Tento fakt, a také zájem o nastavení politiky cestovního ruchu v konkrétních regionech a postihnutí souvislosti podpory cestovního ruchu s aplikací regionální politiky Evropské unie, jsou důvodem zvolení tohoto tématu k bližšímu zkoumání.

Od vzniku Evropské unie (dále jen Unie) v padesátých letech dvacátého století do současnosti, získával cestovní ruch stále více na pozornosti a významu. Důvodem této narůstající pozornosti a zájmu o politiku cestovního ruchu byl nejen jeho pozitivní vliv na ekonomiky členských států, a tedy Unie jako celku, ale především také jeho schopnost přispívat ke sbližování obyvatel Unie, napomáhat k zachování míru a porozumění evropských kultur a rozvíjení jejich historie.

Uvedené efekty mají svůj význam pro existující souvislost v aplikaci regionální politiky Evropské unie a šířením cestovního ruchu v regionech. Regionální politika, je po Společné zemědělské politice, druhou nejvýznamnější politikou Evropské unie. Jejím cílem, je podpora hospodářského růstu a zaměstnanosti v regionech Unie. Jako faktor, ovlivňující rozvoj regionů, je tedy cestovní ruch jedním z prostředků provádění této politiky.

Práce se zabývá nastavením a aplikací podpory cestovního ruchu v Regionálním operačním programu Střední Lěchy. Operační programy jsou nástrojem pro šíření podpory ze strukturálních fondů. Jako předmět zkoumání, je tedy tento operační program vhodnou ukázkou implementace podpory cestovního ruchu ze strukturálních fondů v podmínkách České republiky.

Strukturální fondy představují pro subjekty cestovního ruchu jedinečnou možnost financování projektů nejen z vlastních prostředků. Jsou to především malé a střední podniky, na které je podpora z fondů zaměřena, protože jsou to právě tyto typy podniků, které služby cestovního ruchu nabízejí. Ojedinelou příležitostí v tomto směru ovšem fondy představují také pro regionální samosprávy, které mohou realizací podpořených projektů zvyšovat konkurenceschopnost svých regionů a jejich ekonomickou úroveň.

Téma diplomové práce

- Strukturální fondy EU a jejich využití v cestovním ruchu.

Předmět zkoumání

- Regionální operační program Střední Lěchy a jeho působnost pro cestovní ruch regionu.

Cíle práce

- Zhodnotit účinné zaměření podpory cestovního ruchu v regionu a jeho vývoj.
- Vyhodnotit vypsání výzvy pro oblast Cestovního ruchu za programové období z hlediska výše jím alokované podpory, účinnosti předkládaných projektů a zaměření na konkrétní oblast podpory.
- Vytvořit kategorizaci podpořených projektů za sledované období a identifikovat vyskytující se právní formy žadatelů a prostorové rozmístění podpory v kraji.

Definované cíle se odrážejí na podobě a struktuře práce. Mimo konkrétních částí kapitol můžeme práci rozdělit na dvě hlavní části. První – teoretická část – se zaměřuje na regionální politiku Evropské unie a strukturální fondy jako hlavní nástroj její realizace. Dále na význam cestovního ruchu pro rozvoj regionů, implementaci regionální politiky Evropské unie v podmínkách České republiky (ČR) a na podobu strategického dokumentu Regionálního operačního programu Střední Lěchy (ROP SL), jako nástroje pro čerpání podpory ze strukturálních fondů. Strukturální fondy jsou zde popisovány nejprve v obecné rovině Evropské unie jako celku, následně je zkoumána jejich implementace do podmínek České republiky.

V navazující části práce je podrobněji zkoumán konkrétní Regionální operační program Střední Lěchy pro programové období 2007–13. Zde se práce skrze Programový dokument k ROP Střední Lěchy zabývá konkrétním nastavením programu a podobou směřované podpory. Nahlížena je celková strukturalizace programu, definované cíle pro oblast cestovního ruchu, nastavení plnění podpory a kontext programu vzhledem k ostatním regionálním programům v České republice.

Ve své praktické části se práce zaměřuje na plnění vytyčených cílů práce. Předpokladem pro vyhodnocení cílů práce a jsou jak data poskytnutá autorce práce Úřadem Regionální rady

(ÚRR) regionu soudržnosti Střední Lěchy, tak syntéza dílčích výsledků programu sledovaných za jednotlivá období programu v dokumentech *Analýza pokroku realizace ROP SL 2007–13* a *Zpráva o realizaci Regionálního operačního programu Střední Lěchy k 17. zasedání Monitorovacího výboru*.

Metodika uplatňovaná pro naplnění cílů práce je především analýza výše zmíněných dokumentů a syntéza dílčích výstupů za jednotlivé úseky sledovaného období. Dále bude s využitím dokumentu *Seznam příjemců podpory k 1. 3. 2015* vytvořena kategorizace podpořených projektů cestovního ruchu.

1 Strukturální fondy EU

Práce se zabývá využitím strukturálních fondů (SF) pro cestovní ruch (CR), a proto je důležité přiblížit, které strukturální fondy Evropské unie jsou pro toto zkoumání relevantní, k čemu jsou určeny a co představují.

Strukturální fondy jsou hlavním nástrojem realizace evropské regionální politiky. V současné době existují dva strukturální fondy, Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. Výdaje, které skrze tyto fondy plynou do podporovaných regionů, sledují společný princip. Tímto principem je snižování nezaměstnanosti a podpora růstu chudých regionů (Baldwin, Wyplosz, 2013, s. 315).

1.1 Přehled dostupných fondů

Vznik a vývoj fondů je spjat s vývojem samotné regionální politiky. Podoba, v jaké fondy dnes známe je výsledkem mnohaletého procesu reakcí na dynamický rozvoj EU. Na samém počátku vzniku EU, tedy v širších smlouvách, nejsou aktivity v této oblasti výslovně uváděny. Zvláštní plány pro realizaci politiky zavádí až Jednotný evropský akt z roku 1986, kterých chápá regionální politiku především jako prostředek pro tlumení negativních efektů plynoucích z dokončování vnitřního trhu. Velké reformy se realizace politiky dočkala koncem osmdesátých let v souvislosti s reformou rozpočtu EU. Od roku 1993 je dalším posílením, které se odráží v textu Maastrichtské smlouvy, uplatňována v podobě, v jaké ji známe dnes (Cihelková, 2011, s. 134–135).

1.1.1 Evropský fond regionálního rozvoje

Podpora cestovního ruchu v námi zkoumaném regionu je uskutečňována prostřednictvím tohoto fondu, a proto je nutné ho blíže představit. Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) vznikl v roce 1975 v reakci na vstup Irska, jakožto poměrně chudšího státu, do EU. V té době byl jeho rozpočet však ještě poměrně zanedbatelný. Spolu s dalším rozšířením EU o jižní státy došlo také k přehodnocení výdajových priorit z rozpočtu EU. Podíl strukturálních výdajů, jak podpora chudým regionům začala být označována, tak od konce osmdesátých let do poloviny devadesátých dvojnásobně vzrostl (Baldwin, Wyplosz, 2013, 313–314).

Dle nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie se uvádí, že hlavním cílem fondu je *Aspívat ke snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a zaočtovat nejvíce znevýhodněných regionů, mezi nimiž má být zvláštní pozornost věnována regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny prostředními nebo demografickými podmínkami, jako jsou nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní, přeshraniční a horské regiony*.¹

Evropský fond regionálního rozvoje napomáhá především plnění prvního a druhého cíle regionální politiky (viz cíle regionální politiky). Jeho prostřednictvím jsou tedy podporovány zejména investice do infrastruktury a do výroby. V regionech mezi podporované projekty spadá především výstavba silnic a železnic, projekty na rozvoj cestovního ruchu, regenerace měst a obcí a podpora podnikatelského prostředí. Co se týče objemu finančních prostředků, je ERDF největším strukturálním fondem.

1.1.2 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond (ESF) je nejstarším strukturálním fondem, který vznikl v roce 1961. Stejně jako ERDF se podílí na financování prvního a druhého cíle regionální politiky, ovšem podpora se zaměřuje na rozdíl od ERDF na neinvestiční projekty. Jeho cílem je především zvýšení zaměstnanosti a podpora pracovních příležitostí. Konkrétně tak ESF podporuje projekty, které umožňují lidem získat lepší zaměstnání, vytvářejí pracovní místa a zajišťují lepší pracovní podmínky. Dále také investuje do veřejné správy, aby příslušné orgány v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání občanům poskytovaly kvalitní služby a byly jim schopny lépe pomáhat.

Evropský sociální fond je také provázán se strategickým dokumentem EU Evropa 2020, ve kterém se EU zavazuje k vytvoření většího počtu lepších pracovních míst a podpoře sociálního začleňování. ESF tak plní důležitou roli v naplňování této strategie a zmírňuje dopady hospodářských krizí (MMR, 2007).

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006. Dostupný z: <http://www.mmr.cz/getmedia/56227081-fdc0-4efe-9d11-a0583c9570b8/1301-Narizeni-o-ERDF.pdf>. [cit. 2015-05-04].

1.1.3 Další nástroje financování regionální politiky

Fond soudržnosti (FS) nepatří mezi strukturální fondy, ale řadí se mezi další nástroje realizace regionální politiky. Protože se však spolu s Fondem regionálního rozvoje a Evropským sociálním fondem podílí na spolufinancování cíle Konvergence, je důležité jeho působnost a zaměření vymezit.

Fond investuje do projektů v regionech EU, jejichž hrubý domácí produkt (HDP) je nižší než 90 % průměru EU-28. Podporovány jsou zejména projekty zaměřené na propojenost jednotlivých regionů a tzv. zelené projekty, jejichž cílem je boj proti změně klimatu a další environmentální cíle. Fond podporuje zejména transevropské dopravní síť potřebné pro správné fungování vnitřního trhu EU a usnadnění pohybu osob a zboží v rámci EU. Stejně jako ostatní fondy, je i tento fond provázán se strategickým dokumentem EU Evropa 2020 a s ohledem na tento dokument podporu cílí na zvyšování energetické účinnosti a získávání energie z obnovitelných zdrojů (Evropská komise, 2014).

1.2 Role strukturálních fondů v regionální politice

S ohledem na výše uvedený vztah strukturálních fondů a regionální politiky je důležité pojem regionální politika přesně definovat. *Regionální politika EU je souborem aktivit, nástrojů a prostředků, kterými se sdílí státy Evropské Unie a je součástí dlouhotrvajícího integračního procesu. Jejím cílem je zajistit srovnatelnou životní úroveň obyvatel všech regionů v rámci Unie a členských států a snížit rozdíly v hospodářské úrovni regionů s ohledem na jejich historické, kulturní a geografické odlišnosti.*⁶ (Chvojková a Květoň, 2007, s. 10).

Na rozdíl od doby založení EU v padesátých letech a především v návaznosti na její postupné rozšiřování získala regionální politika na významu. Dnes je tak po společné zemědělské politice druhou nejvýznamnější politikou EU, přinejmenším z pohledu evropského rozpočtu. Tento souhrnný platňovaný způsob provádění politiky je výsledkem dlouhodobého procesu geneze, který byl v rámci Evropských společenství² (dále jen Společenství) poprvé představen v roce 1975. Ve svých počátcích nebyla tato politika zdaleka tak silná jako dnes. To se začalo měnit s první reformou regionální politiky (dále jen politiky) skutečnou v roce 1989. Nutnost posílení této politiky vyplývala z rostoucí heterogenity napříč členskými státy v návaznosti na postupně probíhající rozšiřování Společenství. V počátcích byla tato politika

² Termín Evropská společenství se objevuje od roku 1967, kdy došlo ke sloučení těchto do té doby fungujících společenství (Evropské společenství uhlí a oceli, Evropské společenství pro atomovou energii a Evropské hospodářské společenství).

realizována formou podpory sektorových projektů. Později, i díky dalším reformám, se tento sektorový přístup proměnil v komplexní cílenou podporu, ve které je uplatňována dnes (Dotti, 2013, s. 597–598).

1.2.1 Cíle regionální politiky

Stanovení cíle pro uskutečňování regionální politiky má svůj význam při usměrňování výdajů tak, aby směřovaly tam, kde nejvíce pomohou. Obecně se v pojetí a vymezení cílů politiky odráží její základní princip, kterým je solidarita prosperujících regionů s méně rozvinutými regiony ve významu redistribuce podpory. Pro námi sledované programové období 2007–13 byly Komisí stanoveny tři cíle regionální politiky. Cíle této politiky jsou úzce provázány s jejími principy, které budou popsány níže, protože právě z nich vycházejí:

cíl 1 – Konvergence,

cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,

cíl 3 – Evropská územní spolupráce.

Úvaha, zda realizace politiky skutečně odpovídá deklarovaným cílům nebo zda je způsob jejího uplatňování vůbec ospravedlnitelný je předmětem zkoumání mnoha autorů. Proti intervencionistickému charakteru politiky nalezneme v odborných řádcích řadu argumentů. Jedním z těchto argumentů je, že existence regionální politiky jde proti smyslu působení tržních sil a může ovlivňovat hospodářskou restrukturalizaci. řada odborných řláneků se vymezuje zejména proti jejímu intervencionistickému charakteru. Knarvik (2002) si klade otázku, zda jsou zásahy prováděné v rámci této politiky vůbec oprávněné, kterou zodpovídá tvrzením, že pouze v případech, kdy nekorigované tržní mechanismy negativně působí na regiony ve smyslu snižování blahobytu jejich obyvatel. Rozdíl v působení tržních sil na úrovni regionu a na úrovni celého státu dle ústí v argumentaci, že intervence na úrovni regionu mají větší opodstatnění než na úrovni celého státu. To by hovořilo ve prospěch nutnosti existence regionální politiky, ovšem souhlasíme upozorňování, že intervence, které byly na národní úrovni prováděny úspěšně na regionální úrovni mohou selhat. Autoři závěrem tvrdí, že podpora ve své současné podobě není schopna existující regionální heterogenitu vyvážit (Knarvik et al., 2002, s. 349–351).

Nicola Dotti (2011) je charakter a nastavení regionální politiky výsledkem efektu uplatňování mechanismu víceúrovňového řízení a existenci rizika spojeného s rozhodovacím procesem, kterého se účastní velké množství aktérů. Následkem požadavku jednomyslného hlasování

v důležitých unijních záležitostech často dochází k pareto-efektivním³ výsledkům, kdy spokojenost jedné znamená nespokojenost jiných. V tomto smyslu chápe Dotti existenci strukturálních fondů jako jistou kompenzaci pro státy, které se během rozhodovacího procesu upozadily na úkor svých vlastních priorit (Dotti, 2011, s. 599).

1.2.2 Principy redistribuce podpory ze strukturálních fondů

Současně uplatňované principy regionální politiky nebyly její součástí od počátku, ale objevují se až s její reformovanou podobou z konce osmdesátých let (Cihelková, 2011, str. 135). Tyto principy jsou:

- koncentrace,
- partnerství,
- programování,
- adicionalita (doplňkovost).

Princip koncentrace vedl k přesnému vymezení cílů politiky, kterým byly přiděleny konkrétní částky. Zde tedy vidíme deklarovanou souvislost mezi výše zmíněnými cíli politiky a stanovenými principy. Odrazem principu partnerství je účast národních a regionálních aktérů při naplňování cílů stanovených Evropskou komisí (EK). Princip programování v praxi znamená, že realizace projektů politiky má víceletý charakter a v návaznosti na sedmileté rozpočtové období rozpočtu EU je i financování této politiky postaveno na sedmiletých, tzv. programových, obdobích. Tento prvek umocňuje větší koncepčnost a smysluplnost aktivit (Cihelková, 2011, s. 136). Význam principu doplňkovosti spočívá ve spolufinancování podporovaných projektů národními státy a nikoliv pouze samotnou Unií⁴.

Objektivnost uplatňování principů je v literatuře někdy kriticky zpochybňována. Dle Königa je zpochybňována sama solidarita – základní princip fungování regionální politiky. Namítá, že pokud by se politika měla skutečně řídit tímto principem, pak by všechny rozvinuté státy měly být z této podpory vyloučeny. Tento argument staví na skutečnosti, že rozvinuté a prosperující státy mohou své slabší regiony financovat vlastními silami a je tedy proti smyslu solidarity, aby získávaly dodatečné prostředky, na jejichž tvorbě se podílejí státy nepomáhající slabší. Navrhuje tedy reformu současného financování politiky, kdy by méně

³ Jedná se o termín definovaný ekonomem Wilfredem Paretem označující stav, kdy nelze dosáhnout lepšího stavu (vyššího užítu), aniž bychom současně zhoršili stav (snížili užitek) někoho jiného (Knoblauch, Wöltje, 2006, s. 23)

⁴ Minimální hranice spolufinancování projektů z národních zdrojů je 15 % (Cihelková, 2011, s. 148).

rozvinuté regiony spadající pod ekonomicky silné státy měly být financovány výhradně z jejich rozpočtů. Podpora ze strany EU by se pak měla zaměřit výhradně na slabé regiony v relativně chudších státech (König, 2012, s. 254–256).

S další tezí podtrhující kritiku objektivnosti aplikování principů politiky přichází Adam Chalmers. Neobjektivnost přisuzuje nastavení procesu alokace podpory, který často připomíná porcování medvěda. Chalmers tvrdí, že *Vyjednávání o celkové výši alokace vytváří prostředí pro vznik lobbistických skupin, které se výsledky vyjednávání snaží vychýlit ve svůj prospěch*. Chalmers tak výslednou výši podpory pro dané regiony přisuzuje síle a schopnosti jednotlivých regionálních lobbistických skupin v počátečním vyjednávání (Chalmers, 2013, s. 815–816).

Na souvislost mezi silnou samosprávou regionu a předloženými alokačními prostředky upozorňuje také Dotti. Existenci této vazby vidí v okamžiku samotného vzniku modelu. Uvádí, že když byl model koncipován, byl ovlivněn dosavadní německou zkušeností. Vycházel tedy z příkladu federativního systému, kde mají jednotlivé spolkové země silný hlas, silné regionální politické aktéry a zároveň velkou suverenitu. To ale neplatilo pro další státy, kde regiony v lepším případě neměly tak silnou pozici či politickou legitimitu nebo v horším případě vůbec neexistovaly. Od osmdesátých let tak EU začala podporovat institucionální decentralizaci, často zahrnující nutnost ústavních změn, aby regiony přebrala na jejich novou, posílenou roli (Dotti, 2011, s. 611).

Vyváženost v předložování alokace regionům v souladu s principy politiky Dotti dále zpochybňuje snahou jednotlivých států obejít Komisi nastavené Strategické obecné zásady Společenství⁵ (SOZS) a tedy cíle a priority na úrovni celé EU. Mezi prioritami na úrovni států a na úrovni EU často dochází k nesouladu, který ústí v riziko maximálního možného užití fondů EU v jiném směru než je vytyčen ve strategických dokumentech EU. Stejně jako König tedy navrhuje stávající systém předložování podpor reformovat a to skrze přeměnu stávajícího institucionálního rámce. Efekt víceúrovňového mechanismu politiky (MLG) nezajišťuje záruky, že podpora bude rozložena podle platných principů. Podle autorky je rozdělení nevyvážené a dané mírou síly daného regionu. Evropské a národní pojetí distribuce podpory ze strukturálních fondů se tak může velmi lišit od skutečných potřeb regionu (Dotti, 2011, s. 612).

⁵ Tyto zásady představují legislativní dokument na úrovni EU, který je východiskem pro nastavení strategie EU pro oblast regionální politiky (MV. MV: Ministerstvo vnitra [online]. © 2010 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/>.

1.3 Institucionální rámec redistribuce ze strukturálních fondů

Institucionální rámec politiky ovlivňuje využívání strukturálních fondů. Proto je důležité si jeho fungování přiblížit. Do rozhodování o podobě podpory jsou zahrnuty tři úrovně správy. V této práci je předmětem zkoumání nejnižší stupeň správy, tedy regionální správa. Pro účely našeho zkoumání vycházíme ze situace, kdy je podoba redistribuce již dojednána a pouze hodnotíme průběh jejího šíření.

Jak uvádí Dotti (2011) je to v první fázi úroveň Evropské Komise (EK) a národních vlád. Ty musejí nalézt shodu na obecném směru politiky, včetně rozdělení rozpočtu a kritéria pro způsobilost regionu v rámci vytyčených cílů politiky. V této fázi má EU ve vyjednáváních stejné úlohu, zatímco regionální úroveň správy není zahrnuta. Na této, tedy unijní úrovni procesu implementace politiky, je Komisí sestavován strategický dokument Strategické obecné zásady Společenství, jeho cíle a principy se promítají do strategií nižších správních jednotek⁶.

V druhé fázi do procesu vstupují národní vlády a regionální samosprávy. Národní vlády navrhnou strategii rozvoje a regiony se podílejí poskytnutím jejich vlastních programů rozvoje. Přitom jak národní tak regionální programy rozvoje podléhají kontrole ze strany EU. Zmíněným finálním strategickým dokumentem, který národní vlády předkládají Komisi ke schválení je Národní strategický referenční rámec (NSRR). NSRR specifikuje systém operačních programů pro daný stát, jejich prostřednictvím jsou Komisí stanovené priority politiky realizovány.

Ve třetí fázi regionální samosprávy implementují tyto programy rozvoje, ve kterých je podpora ze strukturálních fondů vložena. Komise monitoruje programy, na které skrze SF spolufinancování poskytla. Strategickým dokumentem pro šíření podpory, je v případě regionů České republiky a konkrétně uvažovaného regionu Střední Lely, *Programový dokument k regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Lely 2007–13*.

Výsledkem tohoto víceúrovňového procesu je dle Dotti (2011) prostředí, kde jsou tyto tři úrovně úzce vzájemně provázány, ovlivňují se a do procesu je zahrnuto mnoho různých veřejnoprávních subjektů. I přes snahu Unie tento proces zpřehlednit a zjednodušit je stále se vyznat v hierarchii a kompetencích jednotlivých aktérů.

⁶ Jednotlivé členské státy a regiony EU.

Tento model šízení vyústil v potřebu existence silných regionů. V průběhu vzniku tohoto modelu se vycházelo ze zkušeností Německa, kde má tradici federální systém a jednotlivé spolkové země mají silnou roli. To ale neplatilo pro další státy. Například ve Francii, Itálii a Španělsku regiony sice existovaly, ale měly omezené pravomoci, zdroje nebo politickou legitimitu.

Proto od roku 1980 EU začala posilovat institucionální decentralizaci, i proto zahrnující nutnost ústavních změn ve státech, aby přispěla regiony na jejich novou posílenou roli. Některé země tak své regionální správy vytvářely zcela od nuly⁷. Obecně lze tedy říci, že strukturální fondy přispěly ke zvýšení prestiže regionů a posílily vliv regionálních aktérů na ekonomický rozvoj (Dotti, 2011, s. 599–600).

1.4 Územní jednotky regionální politiky EU

Pro statistické účely a možnost vzájemného porovnání výsledků dosahovaných jednotlivými státy v oblasti regionální politiky EU byl vytvořen speciální systém klasifikace územních jednotek NUTS⁸. Podle Wokouna (2004, s. 29–31) je vymezení těchto jednotek zásadní pro jejich statistické účely a přispění regionů různých úrovní jednotlivým cílům strukturální politiky, tedy pro účely lerpání podpory ze strukturálních fondů EU. Důležité je, že tyto uměle vytvořené jednotky mohou v rámci jednoho státu zahrnovat jednu i více správních úrovní. Dalším aspektem relevantním pro hodnocení statistik je komplementarita těchto jednotek. Tedy skutečnost, že vyšší správní jednotky jsou tvořeny určitým počtem nižších správních jednotek.

Na území České republiky byl pro účely Eurostatu⁹ vytvořen následující systém NUTS:

- **NUTS 1** – územní jednotka odpovídající celému území České republiky, jedná se tedy pouze o jednu jednotku představovanou daným státem. Dle Wokouna (2004, s. 29) by v případě České republiky bylo bývalo vhodné uvažovat o vzniku až tří těchto jednotek reprezentujících Čechy, Moravu a Prahu,
- **NUTS 2** – obecně tato jednotka odpovídá středním úrovním správy v členských zemích EU. V ČR je tato jednotka představována tzv. *regiony soudržnosti*, které odpovídají sdruženým krajům. Je tedy jakousi uměle vzniklou jednotkou dosavadního systému správy. Na území ČR je osm

⁷ Portugalsko, Švédsko, Polsko a Finsko (Dotti, 2011, 599–600).

⁸ Označení pochází z francouzského *Nomenclature des unités territoriales statistiques* (Wokoun, 2004, s. 28).

⁹ Evropský statistický úřad.

jednotek NUTS 2. Tyto jsou Praha (území hlavního města), Střední L'echy (Středořeský kraj), Jihozápad (Jihořeský a Plzeřský kraj), Severozápad (Karlovarský a Ústecký kraj), Severovýchod (Liberecký, Králověhradecký, Pardubický kraj), Jihovýchod (Jihomoravský kraj a Vysořina), Střdní Morava (Olomoucký a Zlínský kraj) a Moravskoslezsko (Moravskoslezský kraj),

- **NUTS 3** ň tato jednotka odpovídá úrovni krajů. Na území L'R je tedy řtrnácet jednotek NUTS 3 pšedstavovaných jednotlivými kraji,
- **NUTS 4** ň úroveň odpovídající okresům, 77 okresů,
- **NUTS 5** ň tuto jednotku reprezentují obce (cca 6000).

Pro definování těchto statistických jednotek jsou ze strany EU stanovena pšsluřná kritéria. Tyto jsou minimální a maximální počet obyvatel statistické jednotky. Pořadované hodnoty pro počet obyvatel daných jednotek zobrazuje následující tabulka (Wokoun, 2004, s. 29).

Tabulka 1: Klasifikační kritéria zařazení NUTS

Úroveň	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: Wokoun, 2004, vlastní úprava

Vznik těchto jednotek řasto v jednotlivých řlenských státech nemů oporu v dosavadním nastavení územní správy. Příklad Řeské republiky dokládá, ře vytvořené jednotky NUTS II se neopíralo o historickou tradici pojetí regionální politiky na našem území a vznik této jednotky stávající systém ulřinil poněkud složitějším. Pro realizaci strukturální politiky jsou v pšimé vazbě jednotky NUTS II a III. Jednotky NUTS II (dále také regiony soudržnosti) jsou pro implementaci strukturální politiky reprezentovány Regionálními radami. V jejich pšpádě hovořme o tzv. vytvořené správě, která vznikla pouze na základě potřeby řerpání podpory ze SF (Wokoun, 2004, s. 31).

Pro účely této práce jsou ve vztahu ke strukturálním fondům nejrelevantnější statistickou jednotkou regiony soudržnosti NUTS 2. Jejich územní působnost zobrazuje následující obrázek.

Obrázek 1: Regiony soudržnosti NUTS 2 v ČR

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/c3a8edc1-88e7-41a7-a66e-41a96056a42f/mapa>

1.5 Financování regionální politiky

Z výše uvedeného již víme, že financování regionální politiky se uskutečňuje skrze strukturální fondy. Je tedy důležité uvést, jak finanční prostředky, kterými tyto fondy disponují, vlastně vznikají.

Prostředky určené na podporu znevýhodněných regionů a alokované prostřednictvím strukturálních fondů plynou z rozpočtu EU. Rozpočet EU je určen pro konkrétně vymezené politiky EU a jejich cíle a neplní tedy, jako v případě národních rozpočtů, roli nástroje hospodářské politiky. Rozpočet EU je tvořen tzv. vlastními a ostatními příjmy. Vlastní příjmy jsou dále tvořeny příjmy generovanými skrze výběr daní z přidělené hodnoty, příjmy odváděnými členskými státy do rozpočtu EU na základě výše jejich hrubého národního důchodu a příjmy plynoucích z cel uvalených na průmyslové a zemědělské výrobky. Ostatní příjmy rozpočtu tvoří daně a odvody zaměstnanců EU, pokuty, příjmy institucí EU z administrativních operací.

Zdroj příjmů, dříve označovaný jako doplňkový, založený na hrubém národním důchodu nabýval během doby na významu a dnes představuje nejdůležitější zdroj příjmů pro evropský rozpočet. Zde je vhodné upozornit na jeho vazbu s výše uvedeným principem regionální politiky – solidaritu. Dle tohoto principu bohatší státy do rozpočtu odvádí více prostředků než ekonomicky slabší členské státy (Cihelková, 2011, s. 87–91).

Nyní již máme představu o tom, jak vzniká rozpočet EU. Máme-li na jedné straně rozpočet příjmy, musíme mít na jeho druhé straně výdaje. Právě jedním z takových výdajů rozpočtu jsou výdaje směřované na realizaci strukturální politiky EU. To jsou tedy námi výše uvedené strukturální fondy.

V programovém období 2007–13 byl schválen rozpočet EU ve výši téměř 862 mld. EUR. Tato ohromující částka představuje přitom pouze přibližně 1 % hrubého národního důchodu EU. Více než třetina z celkové výše rozpočtu připadá právě na realizaci strukturální politiky. Tento fakt je důkazem významu politiky v rámci EU. Více výdajů směřuje pouze na realizaci zemědělské politiky, ale právě výdaje určené na zemědělskou politiku jsou nyní snižovány ve prospěch nových výdajů na regionální politiku. Česká republika bylo pro toto programové období přiděleno z rozpočtu EU na realizaci politiky téměř 700 mld. Kč (Wokoun, 2007, s. 7).

Výdaje regionální politiky pro období 2007 až 2013

- Konvergence – 81,9 %
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – 15,7 %
- Evropská územní spolupráce – 2,4 %

2 Cestovní ruch

Jako jeden z faktorů, který ovlivňuje rozvoj regionů, je cestovní ruch prvkem regionální politiky. Je to tedy tento vztah, který regionální politiku s šířením cestovního ruchu v regionech spojuje. Dříve než začneme představovat systém podpory cestovního ruchu Regionálního operačního programu Střední Lěchy, je důležité cestovní ruch definovat a krátce se vřnovat jeho významu pro rozvoj regionů.

Z charakteru povahy odvíjí cestovního ruchu, jakožto průřezového odvíjí ekonomiky, vyplývá také rozmanitost jeho definic. Obecně uznávanou definicí by však měla být definice cestovního ruchu vytvořená u příležitosti konference Světové obchodní organizace (WTO) v roce 1991. Tato definice cestovní ruch chápe jako *Prinnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné řivotní prostředí a to na dobu kratší než je stanovena¹⁰, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné Prinnosti v navřtveném místě*. (Indrová, 2007, s. 12).

2.1 Vývoj postavení politiky cestovního ruchu v podmínkách EU

Dle Malé (2000) na evropské úrovni a na úrovni jednotlivých řlenských států, dlouho po druhé světové válce převládal názor, že cestovní ruch patří zcela do soukromého sektoru ekonomiky a není proto potřeba ho regulovat. Ařkoliv byl uznáván jako důležité součást národních ekonomik, systematicky do jeho rozvoje nebylo zasahováno. V některých oblastech se tak cestovní ruch rozvíjel velmi řivelně. Tento přístup k cestovnímu ruchu dokládá fakt, že zakládající smlouva o Evropském hospodářském spoleřenství (EHS) pro toto odvíjí nevytvář řhádné konkrétní právní úpravy.

Přístup k podpoře cestovního ruchu a uznání nutnosti jeho systematického rozvíjení na celoevropské úrovni se proměnil v okamřiku, kdy začal být chápán jako vhodný prostředek pro zachování míru, porozumění odlišných evropských kultur a rozvíjení jejich historie. Vnímání cestovního ruchu se tedy mimo jeho ekonomický aspekt rozřřilo také o jeho schopnost napomáhat sblířování řlenských států unie a jejich obyvatel.

Snahy o systematický přístup k politice cestovního ruchu sílí v osmdesátých letech a to zejména díky jeho rostoucímu ekonomickému významu, který se promítá na celoevropské úrovni. Je zaveden systém konzultace řlenských států s Komisí pro otázky cestovního ruchu

¹⁰ Pro domácí cestovní ruch je tato doba stanovena na 6 měsíců, pro mezinárodní cestovní ruch na 1 rok (Indrová, 2007, s. 12).

a objevují se myšlenky na vytvoření jeho institucionálního rámce a zárodek myšlenky možného budoucího koncipování cestovního ruchu jako samostatné politiky. Aktivita Společenství (ES) se zaměřovala především na sezónnost cestovního ruchu, geografické rozložení, požární bezpečnost v hotelích a zmíněný systém konzultací.

V devadesátých letech stále nemůžeme hovořit o politice cestovního ruchu na úrovni EU, ale aktivity v tomto směru jsou stále intenzivnější. Myšlenkou těchto aktivit je rozvíjet cestovní ruch i nadále neregulativní formou a pouze vytvořit prostředí, které jednotlivým státům v této oblasti umožní lépe spolupracovat. Cílem by mělo být poskytnutí kvalitnějších služeb koncovému zákazníkovi, přičemž aktivita EU by se dle zásady subsidiarity¹¹ soustředila pouze na oblasti, kde je nutné celoevropské řešení. Východiskem pro současně aktivity v oblasti cestovního ruchu se stala Zelená kniha z roku 1995 *Role Unie v oblasti cestovního ruchu*. Na jejím základě byly přijaty následné víceleté programy rozvoje na podporu cestovního ruchu (Malá, 2000, s. 9–30).

Projevem uznání významu cestovního ruchu je jeho pojetí v Lisabonské smlouvě Smlouva opravňuje EU podporovat, koordinovat a doplňovat činnosti členských států. Typem aktivit, které by měly být na unijní úrovni podporovány, jsou především vytváření příznivého podnikatelského prostředí a prostředí podnětujícího rozvoj podniků a dále podpora spolupráce jednotlivých zemí skrze sdílení jejich zkušeností v dané oblasti (Cihelková, 2011, s. 159).

2.2 Význam cestovního ruchu v regionech

V souvislosti s předmětem zkoumání této práce, kterým je podpora cestovního ruchu v Regionálním operačním programu Střední Lěchy, je nutno uvést, jaký vztah regiony k cestovnímu ruchu mají a jak podpora tohoto odvíjí jejich rozvoj pozitivně nebo naopak i negativně ovlivnit.

Petrůvková, Studnička a Vrchotová (2011, s. 1) uvádějí, že cestovní ruch je místně vázán a uskutečňuje se v územích, které pro rozvoj cestovního ruchu mají určitý potenciál. Vztah cestovního ruchu a regionu má zvláštní podobu, kdy oba prvky nestojí vedle sebe, ale existuje mezi nimi společný prvek, který vyjadřuje, co mají oba společné.

¹¹ Zásada umožňuje jednání EU v oblastech, kde vyláčených cílů prováděných činností nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států. Zároveň garantuje národní suverenitu v oblastech, kde danou aktivitu není možné uskutečnit ze strany EU lépe než ze strany národních států (Baldwin, Wyplosz, 2013, s. 115).

Důležitými předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu v regionu jsou atraktivita existující na daném území, infrastruktura cestovního ruchu, obecná infrastruktura a administrativní sídící infrastruktura v regionech cestovního ruchu, jejíž součástí je systém řízení cestovního ruchu v území (destinační management). Další nutnou podmínkou pro rozvoj cestovního ruchu v regionech je vhodná regionální politika uplatňovaná na národní úrovni.

2.2.1 Region cestovního ruchu

Region cestovního ruchu je pŕirozený územní celek, který má stejnorodé geografické a geomorfologické území, které je odlišné od sousedního, kulturní a historické důsledky, historický a kulturní vývoj, životní styl, zvyky populace a prvky návazné vybavenosti místa. (Petřáková, Studnička a Vrchotová, 2011, s. 13). Takové regiony nemají oficiální vnitřní uspořádání, sídící strukturu, pravomoci a kompetence pro jejich existenci.

V České republice je sedmnáct turistických regionů, které se dělí na šest turistických podoblastí. Na území námi sledovaného regionu soudržnosti Střední Lěchy, tedy Středočeského kraje, se vyskytují dva turistické regiony. Těmito regiony je turistický region Český ráj a region Střední Lěchy.

2.2.2 Efekty cestovního ruchu pro regiony

Cestovní ruch může být pro regiony jak přínosem, tak negativem. Cestovní ruch může region pozitivně ovlivňovat zejména v oblasti ochrany životního prostředí a sociálně kulturní oblasti. Pro ochranu životního prostředí je cestovní ruch přínosem, pokud jsou v regionu jeho zásluhou vytvářeny národní parky nebo přírodní rezervace, pokud jsou jeho prostřednictvím generovány příjmy směřující na ochranu přírodních zdrojů a přírody, a pokud jeho prostřednictvím dochází k regulaci počtu návštěvníků v chráněných územích.

V sociálně kulturní oblasti je pro regiony přínosem díky jeho schopnosti vytvářet pracovní místa a pozitivně tím ovlivňovat zaměstnanost v regionu, dále skrze jeho schopnost zprostředkovávat kontakty mezi lidmi a tím jim umožnit vzájemně se obohacovat a vyvracet předsudky a posilovat tak mírové soužití obyvatel. Dále cestovní ruch v regionu svými aktivitami pozitivně ovlivňuje zachování místních kulturních tradic, zvyšuje životní úroveň obyvatel regionu a upevňuje jejich soudržnost a vazbu s regionem. Cestovní ruch dále ovlivňuje ekonomiku regionů skrze vytváření podmínek pro rozvoj podnikání, navýšování příjmů místních rozpočtů a vynakládané investice na zajištění místní infrastruktury (Eurovision, 2006, s. 9–10).

Ve všech zmíněných oblastech může cestovní ruch v regionech působit také negativně. Pro oblast životního prostředí jsou to především situace, kdy politika návštěvníků překročí únosnou mez a nadměrně zatěžuje životní prostředí regionu nebo jej přímo znehodnocují. V sociálně kulturní oblasti je možné jako takový negativní efekt označit stavy, kdy místní obyvatelstvo vlivem interakce s návštěvníky regionu změní své chování a hodnoty a ohrozí tak svůj dosavadní způsob života. Dalším negativním aspektem v souvislosti s provozováním cestovního ruchu v regionech je přílišná závislost regionu na příjmech generovaných z tohoto odvětví a vliv na stav zaměstnanosti regionu v souvislosti se sezónností cestovního ruchu (Eurovision, 2006, s. 10).

2.3 Řízení cestovního ruchu v LR a destination management

Přiblížit si systém řízení cestovního ruchu v LR je pro účely naší práce významné zejména s ohledem na regionální a místní úroveň řízení cestovního ruchu. Jak později uvidíme, řádatelem o podporu ze strukturálních fondů na projekty cestovního ruchu mohou být kraje, obce i svazky obcí, a proto není bez významu vymezit jejich postavení a roli v národním kontextu správy cestovního ruchu.

2.3.1 Národní a regionální úroveň správy cestovního ruchu

Polárky systematického řízení cestovního ruchu v LR spadají do devadesátých let dvacátého století. Nejdříve byla založena (1993) Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism. Později byla na její návrh vytvořena tzv. rajonizace, tedy rozdělení území LR na turistické regiony a oblasti. Toto rozdělení doznalo později na žádost krajů změny. V souladu s tím není řízení cestovního ruchu jednoznačně zákonem upraveno a opírá se o rozhodnutí dotčených orgánů (Petřílková, Studnička, Vrchotová, 2011, s. 9).

Na národní úrovni spadá odvětví cestovního ruchu pod správu Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR). Pro cestovní ruch je na tomto ministerstvu vymezena samostatná sekce. Hlavním úkolem ministerstva je spravovat finance pro účely provádění státní regionální politiky, koordinovat související ministerstva a orgány pro vykonávání regionální politiky, zapojovat samosprávy do evropských regionálních struktur a vydávat metodiku pro oblast regionální politiky vyžadovanou regionálními samosprávami.

Na národní úrovni dále působí výše zmíněná, Ministerstvem pro místní rozvoj zřízená, příspěvková organizace CzechTourism. Na rozdíl od ministerstva je náplní práce této agentury především marketing cestovního ruchu ČR a prezentace České republiky zahraničním i domácím návštěvníkům na příslušných veletrzích cestovního ruchu.

Regionální správa cestovního ruchu poskytl jednotlivým krajům, konkrétně spadá do kompetencí jejich krajských úřadů. Na nejnižší úrovni měst a obcí jsou řešeny oblasti cestovního ruchu, které nespadají do kompetencí vyšších správních jednotek (krajů). Obce mohou v této oblasti spolupracovat. Jak vidíme i na příkladu regionu soudržnosti Střední Lzechy, žadatelé o dotace na projekty cestovního ruchu ze strukturálních fondů jsou právnické svazky obcí, které jsou samostatnou právnickou osobou (Eurovision, 2006, s. 11–12).

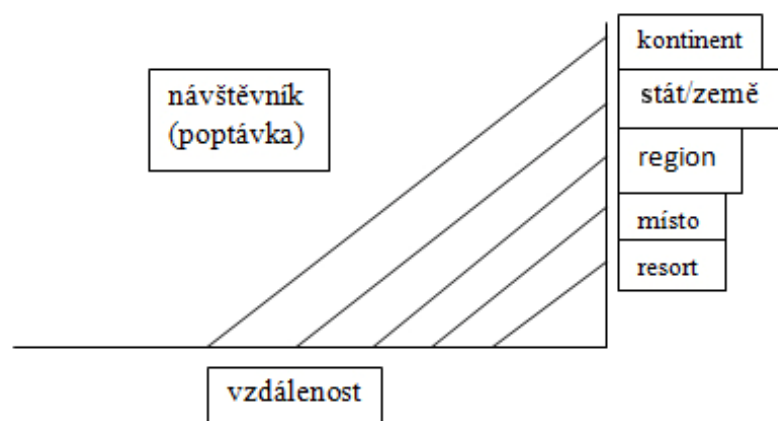
2.3.2 Destinační společnosti, destinační management

Teorie destinačního managementu má pro účely této práce význam vzhledem k pojetí podpory cestovního ruchu ve zkoumaném Regionálním operačním programu Střední Lzechy. Jednou z oblastí podpory, na které směřují prostředky ze strukturálních fondů je právní propagace a zřízení turistických destinací. Zřízení destinací zajišťují tzv. destinační společnosti, jejichž existence a význam pro uplatňování regionální politiky si nyní přiblížíme.

Než se začneme zabývat aktivitami destinačních společností a principy, které ve své existenci uplatňují, blíže si vymezíme pojem destinace. Dle Biegera (2008) je destinace cestovního ruchu *„Geografický prostor, který si konkrétní návštěvník (nebo návštěvnícký segment) vybírá jako cíl své cesty. Obsahuje pro pobyt všechna nezbytná zařízení pro bydlení, stravování, zábavu a další aktivity. Tím se stává jednotkou soutěže v příjezdovém cestovním ruchu, která musí být zřízena jako strategická obchodní jednotka“*. (Bieger, 2008 cit. podle Petráškové, Studnička a Vrchotová, 2011, s. 16).

Existuje vztah mezi vzdáleností návštěvníka a velikostí destinace cestovního ruchu. Pokud se návštěvník od destinace vzdaluje, územní velikost destinace se zvětšuje a obráceně čím více návštěvník destinaci chce navštívit, tím je její velikost menší (Petrášková, Studnička a Vrchotová, 2011, s. 16).

Obrázek 2: Závislost vzdálenosti návštěvníka a velikosti destinace

Zdroj: Petříková, Studnička a Vrchotová, 2011, vlastní úprava

Destinační společnost je podle Holeřinské (2012) klíčovým prvkem institucionálního nástroje regionální politiky. Tyto společnosti zastupují region jako celek a zasazují se o efektivní rozvoj cestovního ruchu na konkrétním území. Důje se tak zapojením subjektů cestovního ruchu do řízení rozvoje cestovního ruchu destinace.

Jedná se o koordinované řízení cestovního ruchu v daném území, opírající se o spolupráci všech dotčených aktérů cestovního ruchu s cílem posílení konkurenceschopnosti destinace. řízení destinace, tedy destinační management, vychází ze dvou základních principů – kooperace a koordinace. Kooperace představuje spolupráci mezi aktéry cestovního ruchu v destinaci a koordinace odkazuje na nutnost plánování, organizování a rozhodování v destinaci. Vedle kooperace a koordinace je hlavním principem destinačního řízení komunikace (Holeřinská, 2012, s. 2)

V České republice je destinační management, tedy řízení cestovního ruchu vykonáváno na těchto úrovních správy (Petříková, Studnička a Vrchotová, 2011, s. 16) :

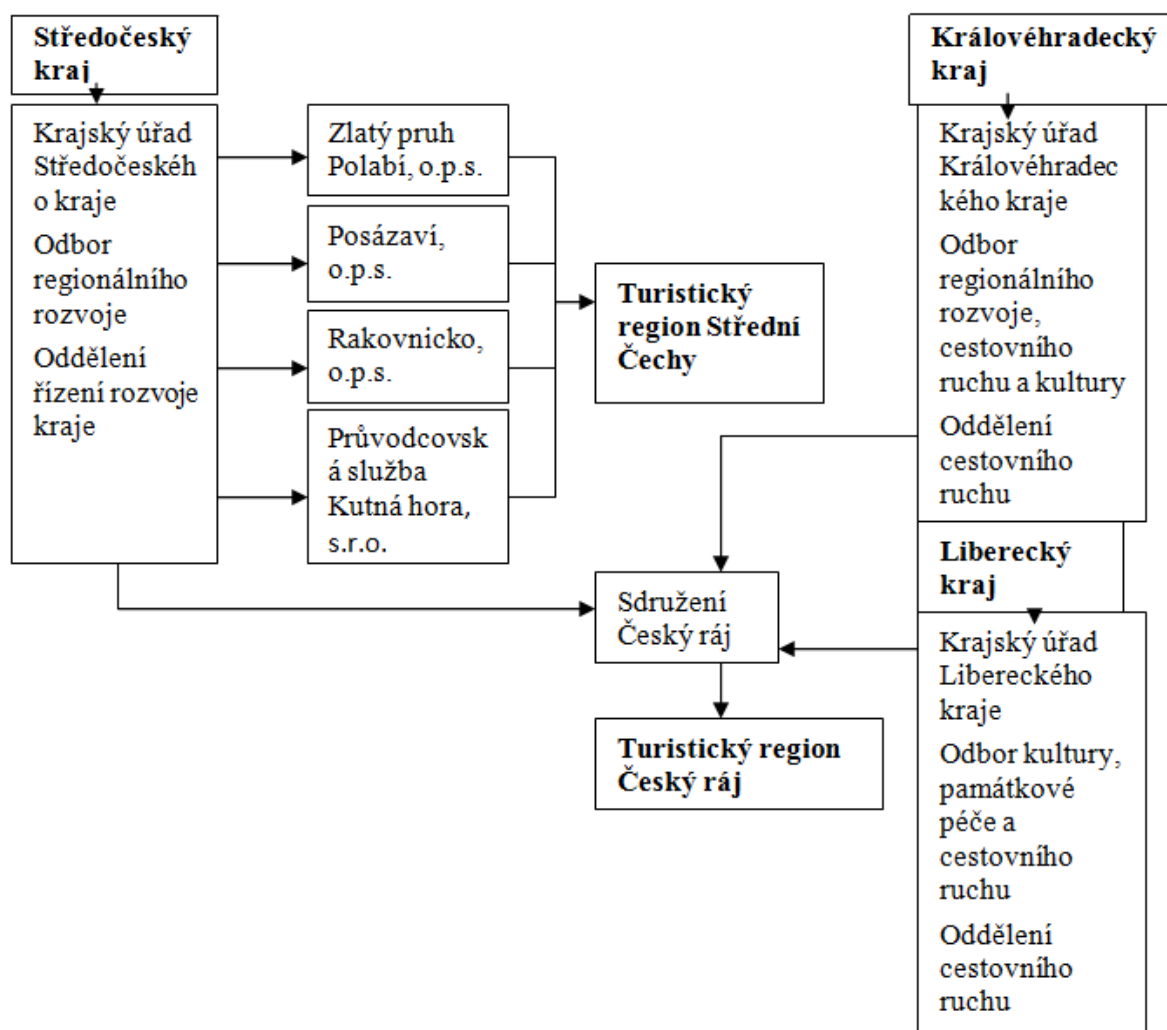
- celostátní úroveň** – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, konkrétně jím zřízená příspěvková organizace CzechTourism (jedná se o Českou centrálu cestovního ruchu),
- regionální úroveň** – organizace s krajským a mezikrajským dosahem,
- lokální úroveň** – organizace s místním dosahem.

2.3.3 Šíření cestovního ruchu ve Středořeském kraji

Z výše uvedeného vyplývá, že pod správu Středořeského kraje spadají dva turistické regiony – Střední Lechy a Leřký ráj. Hlavním orgánem zodpovědným za šíření cestovního ruchu v destinaci je Odbor regionálního rozvoje Krajského úřadu Středořeského kraje. Jeho součástí je Oddělení šíření rozvoje kraje, mezi jehož kompetence patří příprava propagačních materiálů a turistických produktů pro účely prezentace kraje v zahraničí, zpracování koncepce rozvoje cestovního ruchu na území kraje, spolupráce s odborem dopravy na konkrétních projektech (cyklostezky, splavnost řek), tvorba dlouhodobých strategií a příprava a kontrola projektů cestovního ruchu v kraji.

Dále na území působí Středořeská turistická a informační služba (STIS), založená za účelem posílení propagace Středořeského kraje jako destinace cestovního ruchu a napomáhání šíření podpory ze strukturálních fondů EU. Kromě STIS v destinaci spolu s krajským Odborem regionálního rozvoje působí několik organizací destinačního managementu. Tyto organizace nepodléhají šíření v rámci kraje, ale pracují na bázi spolupráce mezi sebou i krajským úřadem navzájem. Všechny tyto organizace mohou být hledatelem o poskytnutí podpory z Regionálního operačního programu Střední Lechy, proto je zde uveden jejich přehled a vzájemné vazby (Petřáková, Studnička a Vrchotová, 2011, s. 21–25).

Obrázek 3: Schéma správy cestovního ruchu ve Středočeském kraji

Zdroj: Petrášková, Studnička a Vrchotová, 2011, vlastní úprava

Z tabulky je patrné, že turistický region Český ráj náleží do správy tří krajů, protože územně zasahuje jak do Středočeského, Královéhradeckého, tak Libereckého kraje. Tento fakt, kdy se turistické regiony vyskytují na území více krajů, není v praxi ojedinělý, ale naopak častý jev. Pro zajištění udržitelného rozvoje cestovního ruchu je nezbytná spolupráce obou typů regionů navzájem, tedy regionů administrativních (kraje) a regionů cestovního ruchu (přes Český ráj). Rozdílné hranice krajů a regionů cestovního ruchu vyvíjejí tlak na provázanost spolupráce v oblasti cestovního ruchu v obou příslušných jednotkách správy.

3 Systém implementace podpory ze SF do podmínek LR

Protože prostředky ze strukturálních fondů jsou na podporu cílů regionální politiky alokovány prostřednictvím operačních programů, je nutné tento pojem vymezit a daný mechanismus fungování podpory osvětlit. Východiskem pro zpracování jednotlivých operačních programů je především Národní strategický referenční rámec sestavovaný stejně jako evropský rozpočet na sedmileté programové období.

3.1 Strategické dokumenty implementačního procesu

Operačními programy (OP) jsou dle Chvojkové a Květoně (2007) označovány *„strategické dokumenty rámcově vymezené pro konkrétní oblast podpory, (například průmysl, infrastruktura) a tak poskytují řádným základní informace, na co lze prostředky EU říkat. Operační programy ale nejsou izolované sektorové nebo regionální dokumenty, nýbrž jsou nástrojem realizace NRP/NSRR a politik jednotlivých států. Jejich působnost se vztahuje k jednotlivým cílům regionální politiky.“* (Chvojková, Květoně, 2007, s. 11).

Výsledná podoba operačních programů a jejich realizace jsou konečným důsledkem komplexního mechanismu provádění regionální politiky. Proto je důležitý proces, který výsledné podobě nastavení operačních programů předchází lépe popsat.

3.1.1 Tvorba operačních programů

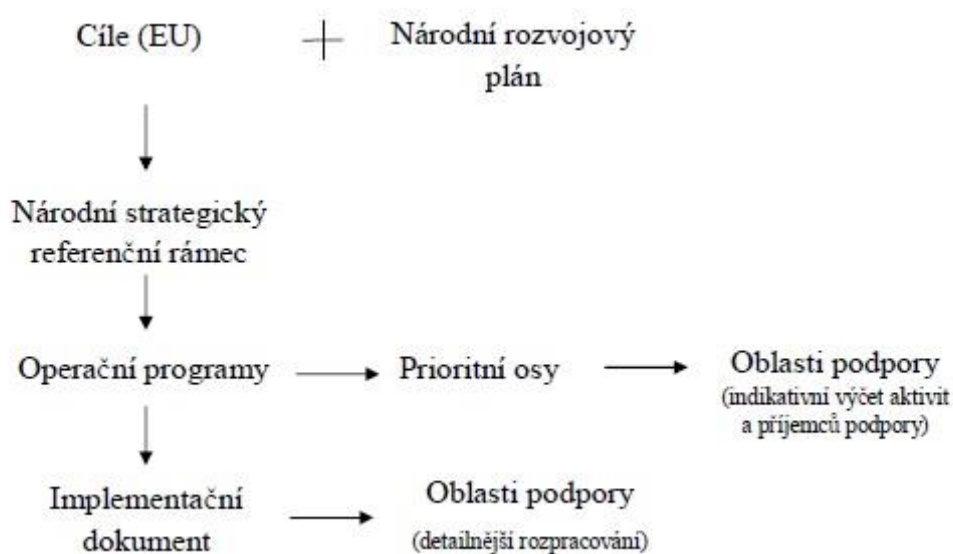
V okamžiku, kdy jsou na úrovni EU stanoveny cíle regionální politiky, přichází řada na jednotlivé státy, aby ve shodě s EU tyto cíle převedly do svých existujících politik. Pro tyto účely státy následně dobrovolně zpracovávají tzv. Národní rozvojové plány (NRP). V těchto dokumentech státy zkoumají možnosti veřejných podpor z pohledu jejich vlastních priorit pro politiku soudržnosti.

Národní rozvojový plán a Komisí sestavované Obecné zásady Společenství se promítají do Národního strategického referenčního rámce, základního strategického dokumentu pro rozvoj LR. Právě v tomto dokumentu jsou definovány jednotlivé operační programy pro dané programovací období. Vypracování NSSR stejně jako NRP zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj, konkrétně pod něj spadající Národní orgán pro koordinaci. Během jeho sestavování klade důraz na efektivní využívání pomoci ze strukturálních fondů i Fondu soudržnosti. Do

připravu tohoto dokumentu se však dle výše uvedeného principu partnerství regionální politiky EU zapojili také další relevantní partneři¹² (Chvojková, Květoň, 2007, s. 10–11).

V konečném důsledku jsou tedy operační programy výsledkem převedení podpory ze strukturálních fondů do podmínek jednotlivých členských států. Každý členský stát má tedy odlišný systém a počet operačních programů, které se přizpůsobují jejich potřebám a požadavkům.

Obrázek 4: Hierarchie a hlavní strategických dokumentů upravujících implementaci strukturálních fondů

Zdroj: Chvojková, Květoň, 2007

Implementaci NSSR zajišťují Národní orgán pro koordinaci, Monitorovací výbor NSSR, Platební a certifikační orgán a Auditní orgán. V této kapitole přiblížíme pouze Národní orgán pro koordinaci, protože další zmíněné orgány jsou zahrnuty do kapitoly věnované Regionálnímu operačnímu programu Střední Lěchy (Wokoun, 2006, s. 90–94).

Národní orgán pro koordinaci spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj. Je orgánem zastávajícím všechny operační programy v ČR. Jeho nejdůležitější funkcí je role partnera pro vyjednávání s EU v otázkách politiky soudržnosti a zpracování NRP a NSSR. Dále tento orgán vydává závazné metodické pokyny pro všechny operační programy a zajišťuje nastavení základních kritérií pro výběr projektů naplňujících základní cíle NSSR (EurAktiv.cz, 2012).

¹² Kraje, svazy měst a obcí, vzdělávací instituce, neziskový sektor a další hospodářští a sociální partneři.

3.2 Význam NSSR pro lerpání podpory ze strukturálních fondů

Dříve než si pšblíhíme konkrétní nastavení podpory ve sledovaném programovém období, podíváme se na její východiska. Těmi jsou již zmíněný NSRR, jehož konečné znění mimo jiné vychází také z Koncepce státní politiky na podporu cestovního ruchu 2007–2013 (dále jen Koncepce). Dřítěhité je objasnit vztah mezi těmito dokumenty.

3.2.1 Východiska pro tvorbu NSSR a cíle pro programové období 2007–2013

Koncepce je strategický dokument, vycházející z možností cestovního ruchu v LŘ a který se dostupnými nástroji zasahuje se o jeho další rozvoj. Dokument tak poskytuje jakési jednotící pojítka všem participujícím úrovním veřejné správy v odví cestovního ruchu s cílem umožnit tak jeho konkurenceschopný rozvoj, rozvoj zaměstnanosti a posilování jeho schopnosti kladně působit na hospodářský růst regionu a celého státu (MMR, 2007).

Protože kompetence EU v oblasti cestovního ruchu mají pouze doplňkový a podpůrný charakter, slouží Koncepce jako základní výchozí dokument pro tvorbu politiky cestovního ruchu v LŘ. Přestože charakter kompetencí EU má pro oblast cestovního ruchu pouze charakter nezávazných doporučení a koordinačních aktivit, ovlivnit podobu cestovního ruchu, alespoň pro současná a předchozí programové období, má EU možnost skrze strukturální fondy uplatňované v tomto odví. Proto Koncepce tento aspekt zohledňuje. Dokládá to nejen programové období koncipované ve shodě s evropským rozpočtem, ale také její návaznost na cíle evropské regionální politiky a podmínky, které se promítají do zpracování výsledné podoby regionálních operačních programů.

NSRR je zastávajícím dokumentem pro lerpání z fondů EU, který se opírá nejen o Strategické obecné zásady společenství (úroveň EU), ale právě o různé strategické dokumenty LŘ (např. Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje 2007–13), tím pádem i Koncepci státní politiky CR. Koncepce je samostatný dokument, který slouží jako jeden z podkladů pro zpracování NSRR. NSRR je tedy základním strategickým dokumentem, ze kterého pak vycházejí všechny operační programy. Proto je tedy nejrelevantnějším dokumentem pro lerpání podpory ze strukturálních fondů a to tedy i ve vztahu k cestovnímu ruchu (MMR, 2009).

Pro dané programové období definuje NSSR cíle, kterých chce prostřednictvím l'erpání z fondŮ EU dosáhnout. TŮto cíle jsou:

- konkurenceschopná l'eská ekonomika,
- otevřená, flexibilní a soudrŮná spolel'nost,
- atraktivní prostředí,
- vyváŮený rozvoj území (MMR, 2007).

NSSR dále identifikuje slabé stránky cestovního ruchu v L'R. Tato zjiŮtŮní se promítají do nastavení mechanismu l'erpání podpory projektŮ na rozvoj cestovního ruchu skrze operałní programy, které podporu cestovního ruchu zahrnují. Jako tyto slabiny byly dle NSSR identifikovány:

- nedostatełná úroveň infrastruktury CR,
- nízká kvalita základních i doplŮkovŮch sluŮeb,
- nevyrovnaná sezónnost CR,
- rozdíly ve vybavenosti jednotlivŮch regionŮ,
- nevyváŮenost návŮtŮnosti v regionech,
- nevyuŮití potenciálu regionŮ,
- nevyjasnŮné pravomoci mezi aktéry,
- omezené zdroje na podporu malŮch a stŮedních podnikŮ (MSP),
- nedostatek financí na údrŮbu a obnovu kulturního dŮdictví,
- nízká úroveň partnerství mezi subjekty ve Ůejné správě a podnikatelskými subjekty,
- nedostatek kvalifikovanŮch pracovníkŮ v CR a jazyková bariéra (MMR, 2007).

3.3 Operałní programy

Z výŮe uvedeného vyplývá, Ůe OP jsou strategické dokumenty umoŮňující realizaci politiky l'enskŮch států EU v dané oblasti. Jsou vytvářeny za Ůl'elem l'erpání prostŮedkŮ ze strukturálních fondŮ a obsahují popis aktivit, na které je moŮné tyto prostŮedky l'erpat. Dokumenty stanovují cíle a priority, kterŮch chce l'enský stát v daném programovacím období dosáhnout. Mohou být urłeny pro konkrétní tematickou oblast nebo region soudrŮnosti. Jinak Ůel'eno, pŮsprava, projednání a schválení tŮhto dokumentŮ je základní podmínkou pro získání financí ze SF. Jejich pŮsprava je provádŮna l'enskými státy, ale v konzultaci s Evropskou komisí.

3.3.1 Druhy, struktura a proces schvalování operačních programů

Rozdělení OP na jednotlivé druhy je spíše projevem různého způsobu implementace prostředků SF, než výrazem jejich odlišné struktury a pojetí. Rozlišujeme tři základní typy operačních programů (Pígová, Blažek a Chalug 1998, s. 55) :

- **regionální OP (ROP)** – jedná se o program šlený a implementovaný na nižší než státní úrovni. Většinou jde o program pro region NUTS II, který je zaměřen na mnoho různých aktivit. Zahrnuje tedy více oblastí podpory než tematický OP ovšem na menším správním území. Vyžaduje existenci regionů se silnou samosprávou,
- **sektorový (tematický) OP** – tematické OP jsou programy s působností na celém území daného státu, ovšem zaměřují se pouze na vybranou cílovou oblast. Vznikají v případech, kdy je neúplně dosaženo šlení na regionální úrovni, ale regionální aspekt v sobě přesto zahrnují, neboť realizovány jsou na úrovni obcí a regionů,
- **síťové operační programy** – jde o programy, které jsou kombinací obou výše uvedených operačních programů. Jedná se o společné meziregionální programy spolupráce zahrnující regiony několika členských států.

Podstata a zaměření OP je z velké části v rukou států, ovšem příslušná šlení ze strany EK vymezují jejich charakter a předkládají jakýsi manuál pro jejich přípravu. EK má o podobě těchto dokumentů velmi konkrétní představu a požaduje jejich standardizaci. Dříve než EK schválí státy navrhovanou podobu OP, podrobuje je detailnímu šzkoumání. Prověřuje jejich soulad s komunitární legislativou EU, posuzuje, zda přispívají k naplnění stanovených cílů regionální politiky, kontroluje jejich administraci a finanční nastavení, rozhoduje o rozdělení asistence ze SF. Rozhodnutí o konečném schválení jejich podoby musí Komise vydat do pěti roku od předložení návrhu.

Co se týče působnosti, obecně by měl ROP pokrývat jeden region NUTS II a OP více než jeden region NUTS II, tedy území celého státu. Jako strukturální fond s regionální dimenzí upřednostňuje ERDF ze své podstaty podporu zaměřenou na jeden region ve formě ROP. Pokud je však v cíli 1 regionální politiky zahrnuto více regionů NUTS II, lze jeho prostřednictvím financovat i podporu určenou pro větší územní celky.

Struktura jednotlivých OP je velmi podobná nebo odpovídají stejným požadavkům. Zahrnuje tyto části:

- **obecná charakteristiku programu** – zahrnuje představení programu, jeho spojitost s příslušným cílem regionální politiky EU, výčet partnerů podílejících se na podobě programu dle principu partnerství, legislativní rámec programu, soulad s pravidly veřejné podpory,
- **socioekonomická analýza** – předkládá informace o aktuální pozici regionu a jeho klíčových problémech v kontextu rozvoje území,
- **strategická část** – navrhuje rozvojovou strategii regionu a jeho provázanost jak s dotčeným správním celkem, tak s evropskými i národními prioritami politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU,
- **výčet prioritních os a indikátorů** – jedná se o přehled dotčených oblastí, ve kterých bude podpora realizována, přehled vytyčených cílů stanovených pro tyto oblasti podpory, a souhrn indikátorů sloužících k efektivnímu alokování finančních prostředků programu,
- **realizační část** – uvádí výčet institucí odpovědných za naplňování programu i přehled jejich kompetencí, systém výběru projektů, úkoly příjemců podpory, finanční řízení, kontrolní systém a monitorování
- **finanční plán** – obsahuje souhrn finančních tabulek OP jako celku i jeho jednotlivých podoblastech, informuje o výši podpory z fondů EU a dalších předpokládaných užitých zdrojích a veřejné, soukromé (ROP SL, 2007, s. 3).

3.3.2 Operační programy v programovém období 2007–2013

Dříve než budou přiblíženy operační programy explicitně zahrnující podporu cestovního ruchu jako jednu z podporovaných oblastí regionu, je důležité uvést podobu celkového nastavení operačních programů za dané období. Ve sledovaném období bylo v České republice realizováno celkem šestadvacet operačních programů rozdělených mezi tři zmíněné cíle regionální politiky. Tento výčet zahrnuje sedm regionálních operačních programů a osm tematických operačních programů spadajících pod cíl Konvergence. Dále dva operační programy spadající pod cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost¹³ a sedm

¹³ Programy pokrývají území hlavního města Prahy

operačních programů cíle Evropská územní spolupráce. Pro cíl Evropská územní spolupráce byly dále realizovány dva síťové operační programy¹⁴ (MMR, 2007).

Tabulka 2: Přehled operačních programů v ER 2007–2013

Operační programy 2007–2013		Přidělená finanční částka
Tematické OP	OP Podnikání a inovace	21 271,1 mil. EUR (79,5 %)
	OP Doprava	
	OP Přírodní prostředí	
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	
	Integrovaný operační program	
	OP Technická pomoc	
Regionální operační programy	ROP NUTS II Jihovýchod	4659 mil. EUR (17,6 %)
	ROP NUTS II Jihozápad	
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	
	ROP NUTS II Severovýchod	
	ROP NUTS II Severozápad	
	ROP NUTS II Střední Čechy	
	ROP NUTS II Střední Morava	
OP – Praha	OP Praha konkurenceschopnost	372,4 mil. EUR (1,4 %)
	OP Praha Adaptabilita	
Evropská územní spolupráce	OP Mezevregionální spolupráce	389 mil. EUR (1,5 %)
	OP Nadnárodní spolupráce	
	OP Přeshraniční spolupráce LR – Bavorsko	
	OP Přeshraniční spolupráce LR – Polsko	
	OP Přeshraniční spolupráce LR – Rakousko	
	OP Přeshraniční spolupráce LR – Sasko	
	OP Přeshraniční spolupráce LR – Slovensko	
	INTERACT II	
	EPSON 2013	

Zdroj: Abeceda fondů Evropské unie 2007 až 2013, MMR, 2007, vlastní úprava

Nejpřímější vazbu k podpoře cestovního ruchu mají z výše uvedených regionální operační programy jednotlivých regionů soudržnosti LR. Jedná se celkem o sedm takových programů. V šesti ze sedmi sledovaných regionálních operačních programů je na podporu cestovního ruchu vyčleněna samostatná prioritní osa. Pouze v regionu soudržnosti Moravskoslezsko je cestovní ruch včleněn do prioritní osy jako jedna z jejích součástí. Nejvíce strukturované

¹⁴ Jedná se o operační programy EPSON 2013 a INTERACT II.

nastavení pro oblast cestovního ruchu je možné sledovat v případě regionu Střední Morava. Zde je podpora rozdělena celkem do čtyř podoblastí. Za celý sledovaný vzorek regionů je přitom nejčastější forma podpory pro sledovanou prioritní osu uskutečňovaná skrze dvě či více zaměřené podoblasti.

O pojetí směřované podpory pro toto odvětví ekonomiky leccos vypovídá již jeho označení v Programových dokumentech každého z regionů. Tyto regiony tuto prioritní osu vymezují ve svých Programových dokumentech jednoduše pojmem „Cestovní ruch“. Ve zbylých dokumentech je tento pojem více spojován s dalšími pojmy, signalizujícími jeho udržitelnost a kladoucími důraz na jeho rozvoj.

Ve všech sledovaných regionech je do podporovaných oblastí zahrnuta především infrastruktura cestovního ruchu, zejména její budování a další zkvalitňování. Dalším nejčastějším zaměřením konkrétních podporovaných aktivit, jsou projekty, které mají daný region více zviditelnit a propagovat vzhledem k cílovým skupinám a projekty určené ke zkvalitnění destinationálního šíření regionu.

Tabulka 3: Podpora cestovního ruchu a její struktura v regionálních operačních programech

Region soudržnosti	Prioritní osa	Oblasti podpory
ROP NUTS II Severozápad	4. Udržitelný rozvoj ČR	4.1.; 4.2.; 4.3.
ROP NUTS II Moravskoslezsko	Cestovní ruch není definován jako samostatná prioritní osa	2.2.
ROP NUTS II Jihovýchod	2. Rozvoj udržitelného cestovního ruchu	2.1.; 2.2.
ROP NUTS II Severovýchod	3. Cestovní ruch	3.1.; 3.2.
ROP NUTS II Střední Morava	3. Cestovní ruch	3.1.; 3.2.; 3.3.
ROP NUTS II Jihozápad	3. Rozvoj cestovního ruchu	3.1.; 3.2.; 3.3.
ROP NUTS II Střední Lěchy	2. Cestovní ruch	2.1.; 2.2.; 2.3.

Vlastní zpracování dle Programových dokumentů pro příslušné operační programy

Předchozí výčet programů s přímým vztahem k podpoře cestovního ruchu je vztahen k nejnižší úrovni působnosti operačních programů v podobě jednotlivých regionů soudržnosti. Pokud bychom hledali operační program s přímým vztahem k cestovnímu ruchu na národní úrovni, můžeme jako takový příklad uvést Integrovaný operační program (IOP).

Pokud pomineme tzv. multiplikační efekt¹⁵ ČR, který způsobuje jeho provázanost s mnoha dalšími odvětvími ekonomiky a tedy i operačními programy zaměřených na podporu jiných oblastí hospodářství, je na národní úrovni definován v přímém vztahu k tomuto odvětví právě

¹⁵ Efekt spočívá v tom, že cestovní ruch přímo a nepřímo ovlivňuje řadu dalších odvětví ekonomiky (Stěbná, Mužík a Kajm, 2007, s. 6).

pouze IOP. Projekty podporované z ostatních operačních programů mohou rozvoj cestovního ruchu jistě pozitivně ovlivňovat, ovšem pšimou vazbu z pohledu celonárodní úrovně mŕžeme pozorovat výhradně v IOP. řídícím orgánem programu je Ministerstvo pro místní rozvoj a cílem programu konkrétně pro oblast cestovního ruchu je posílení veřejné správy a veřejných služeb skrze rozvoj informační infrastruktury. Program, jako jediný OP, zahrnuje více cílů regionální politiky EU¹⁶. Dŕivodem je zařazení hl. města Prahy do podporovaných regionů (MMR, 2007).

¹⁶ Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

4 Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Lěchy

Podle Chvojkové a Květoně (2007) je Regionální operační program Střední Lěchy *Aprostředkem k realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti, podporuje komplexní rozvoj území*. Strategickým východiskem pro uskutečnění realizace této politiky je Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu Střední Lěchy. Dokument je na základě jednání s příslušnými regionálními partnery sestavován za účelem realizace projektů podpořených ze strukturálních fondů v souladu se sociálněekonomickými prioritami rozvoje regionu. Dále je dokument sestavován ve shodě s legislativou EU pro oblast strukturální politiky a strategickými dokumenty regionálního rozvoje LR (Chvojková, Květoně, 2007, s. 92).

4.1 Organizační struktura

Implementace programu je umožněna díky vzniklé institucionální struktuře potřebné pro zajištění řízení programu. Subjekty, které se procesu implementace programu účastní, je třeba uvést. Výčet těchto subjektů a jejich kompetencí nalezneme v Programovém dokumentu k ROP Střední Lěchy v kapitole vztahující se k realizaci programu.

Řídící orgán

Řídící orgán (ŘO) je odpovědný za realizaci a řízení celého programu. Pro ROP Střední Lěchy je tímto orgánem Regionální rada regionu soudržnosti Střední Lěchy (RR). Mezi kompetence RR patří příprava Programového dokumentu k ROP SL a jeho předložení Komisi ke schválení, shromažďování statistických dat o provádění ROP SL, zavedení indikátorů pro hodnocení a monitoring programu, zajištění hodnocení realizace programu, zřízení Monitorovacího výboru a vyhotovení závěrečných zpráv programu k předložení EK. Mezi orgány Regionální rady patří:

Výbor Regionální rady – Výbor Regionální rady (dále jen Výbor) má patnáct členů volených ze zastupitelstva kraje. Rozhoduje zejména o věcech spojených s realizací programu ROP SL. Zejména schvaluje řídící dokumentaci, vybrané projekty, kterým RR poskytne dotaci, výroční a závěrečnou zprávu o provádění programu. Výbor je zmocněn schvalovat rozpočet RR,

Předseda Regionální rady ji zastupuje RR navenek, je její statutárním orgánem a ze své funkce je odpovědný Výbor. Spolu s místopředsedy je volen a odvoláván Výborem. Předseda svolává Výbor k zasedání, která řídí,

Úřad Regionální rady (ÚRR) – je výkonným orgánem Rady. Jeho hlavní kompetence se týkají řízení a realizace ROP Střední Lěchy. Mezi těmito kompetencemi je nutno zdůraznit především přípravu pravidel pro výběr projektů, příjem žádostí o poskytnutí dotace, vytváření metodiky, hodnocení projektů, finanční kontrolu realizovaných projektů a zajištění publicity programu (ROP SL, 2007, s. 129–130).

Certifikační orgán

V rámci LR funkce certifikačního úřadu náleží Platebnímu a certifikačnímu orgánu (PCO). Jeho funkce odpovídá naplnění hlavní zásady platné při využívání prostředků ze SF, kterou je důsledné oddělení linií implementační, platební a kontrolní fáze procesu. Povinnost zředit tento orgán ukládá EU. Hlavní význam orgánu spočívá v jeho komunikaci s EU za účelem poskytnutí schválené výše podpory. Realizátor projektu totiž komunikuje pouze s řídícím orgánem, od kterého dostává na projekt platbu tzv. předfinancovanou ze státního rozpočtu. Tuto platbu následně PCO získává do státního rozpočtu zpět ze strukturálních fondů EU a odvádí ji na účet ministerstva, které ji řídícímu orgánu a tedy realizátorovi poskytlo (Wokoun, 2006, s. 111–114).

Auditní orgán

Funkci Auditního orgánu (AO) pro řízení podpory ze SF vykonává Ministerstvo financí. Konkrétně byl výkonem této funkce pověřen útvar – Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu. AO je nezávislý na řídícím orgánu a na PCO. Jeho úkolem je ověření účinného fungování řídícího a kontrolního systému operačních programů a provedení auditu určitého vzorku operací. Svá zjištění předkládá každoročně Evropské Komisi prostřednictvím svých výročních kontrolních zpráv (ROP SL, 2007, s. 133–134).

Monitorovací výbor

Úkolem výboru je dohled nad realizací programu ROP Střední Lěchy. Zaměřuje se především na zajištění souladu s legislativou LR a EU a dosahování cílů programu. Složení výboru plně respektuje princip partnerství. Zasedají v něm jak členové státní správy i regionální

samosprávy, tak neziskové organizace a sociální partneři a odpovídá tak hlavním dotčeným cílovým skupinám programu. Mezi hlavní kompetence výboru patří schvalování kritérií pro výběr financovaných projektů, posuzování pokroku v dosahování cílů programu, schvalování výročních a závěrečných zpráv o provádění ROP SL (ROP SL, 2007, s. 152–153).

4.1.1 Horizontální témata

Dle Strategických obecných zásad společenství regiony promítají do svých strategických dokumentů základní, tzv. horizontální témata. Tento princip respektuje během procesu předkládání projektů i Programový dokument ROP Střední Lěchy. Pro programové období 2007–2013 jsou stanovena dvě horizontální témata – rovné příležitosti a udržitelný rozvoj. Obě témata jsou zohledněna ve všech oblastech podpory programu. Přispění jednotlivých projektů k naplňování těchto témat je posuzováno během hodnocení přijatelnosti projektu. Pokud by bylo shledáno, že realizace projektu, usilujícího o schválení, negativně ovlivňuje stanovená horizontální témata, nebude takový projekt podpořen (ROP SL, 2007, s. 54).

Rovné příležitosti

Přestože Programový dokument neuvádí oblast rovných příležitostí jako samostatnou oblast podpory (prioritní osu), mohou jeho prostřednictvím podporované aktivity rovné příležitosti ovlivnit. Rada regionu soudržnosti SL odpovídá za dodržování principu rovných příležitostí ve schvalovaných projektech. Princip rovných příležitostí se vztahuje na zajištění rovnosti žen a mužů, rovnost příležitostí z etnického a rasového hlediska a dále z hlediska věku, zdravotního postižení, sexuální orientace, náboženství a světového názoru (ROP, 2007, s. 55). Jinak řečeno v praxi uplatňování tohoto principu znamená, že prostředky ze strukturálních fondů jsou určeny všem žadatelům bez rozdílu a projekty žadatelů realizované mají pozitivní vliv na sociální začleňování. Vliv projektů na dodržování rovných příležitostí je následně posuzován pro každou prioritní osu zvlášť i souhrnně celý program.

V každé z prioritních os jsou zohledněny příslušné znevýhodněné skupiny obyvatelstva. Pro účely naší práce nejrelevantnější osa Cestovní ruch sleduje zajištění rovného přístupu žen a mužů k vytvářeným pracovním místům a dostupnost infrastruktury cestovního ruchu handicapovaným osobám (ROP SL, 2007, s. 55–56).

Udržitelný rozvoj

Zohlednění principu udržitelného rozvoje v předkládaných a schvalovaných projektech souvisí s jejich dopady na životní prostředí. Doplnuje tak rozměr zaměření podpory ze SF, která je primárně směřována do ekonomické a sociální oblasti. Dle tohoto principu, jsou žadatelé o dotaci v rámci ROP Střední Lěchy skrze předkládané projekty nuceni maximálně zlepšovat stav životního prostředí v regionu. V námi sledované prioritní ose Cestovní ruch je tento princip naplňován prostřednictvím podpory rozvoje ekologicky šetrných forem cestovního ruchu a povinnosti realizátorů informovat cílové skupiny o ochraně životního prostředí v destinaci (ROP SL, 2007, s. 57).

4.2 Globální a specifické cíle programu ROP Střední Lěchy

Strategický dokument k ROP Střední Lěchy vymezuje dva druhy cílů stanovené pro region soudržnosti Střední Lěchy. Jedná se o globální a specifické cíle. Globálním cílem programu je vytvoření podmínek *pro dynamický růst HDP regionu, zajištění vysoké kvality života obyvatel měst i venkova prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu pro bydlení, podnikání, investice a cestovní ruch.* (ROP SL, 2007, s. 35).

V návaznosti na interakce mezi národními a regionálními operačními programy, byly pro ROP Střední Lěchy dále definovány tzv. *strategické cíle*. Mezi tyto cíle spadá zvýšení návštěvnosti a prodloužení délky pobytu návštěvníka, posílení příjmů z cestovního ruchu, zvýšení kvality života na venkově a ve městech, zvýšení absorpční kapacity regionálních a místních aktérů, zajištění mobility obyvatel při současném snížení negativních efektů dopravy (ROP SL, 2007, s. 35–36).

Pro sledovanou osu Cestovní ruch je tedy globálním cílem *zvýšení návštěvnosti a prodloužení délky pobytu návštěvníka a posílení místních příjmů z cestovního ruchu.* (ROP SL, 2007, s. 90). Jako její specifické cíle jsou definovány:

- rozšíření a zkvalitnění infrastruktury a služeb CR,
- rozšíření a zkvalitnění doplňkové infrastruktury a služeb CR,
- efektivnější a koordinovaná propagace a šíření destinace.

4.2.1 Hodnocení programu

Nakolik jsou hlavní a strategické cíle programu plněny je sledováno skrze indikátorovou soustavu. Tato soustava byla vytvořena pro účely efektivního řízení finanční podpory v rámci ROP Střední Lěchy. Soustava je určena především manažerům programu, členům monitorovacího výboru, pracovníkům oddělení monitoringu, EK a národnímu orgánu pro koordinaci. Indikátory slouží pro vyhodnocování úspěšnosti programu na regionální, národní i evropské úrovni. Proto soustava zahrnuje i tzv. Acoreó indikátory, které se vztahují k prioritám Společenství a dále indikátory s vazbou na NSSR a Lisabonskou strategii¹⁷.

Indikátory jsou sledovány za každou prioritní osu. Pro účely naší práce jsou nejrelevantnějšími indikátory programu tzv. indikátory výstupu a indikátory výsledku. Indikátory výstupu se vztahují k jednotlivým oblastem podpory operačního programu a indikátory výsledku mapují okamžitý přínos operačního programu a reflektují tak specifický cíl operačního programu. Například se jedná o změny ubytovacích kapacit nebo počet nových vzniklých kilometrů cyklostezek (ROP SL, 2007, 117 a 126).

Indikátory výstupu v prioritní ose cestovní ruch:

- počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu,
- délka nových vybudovaných cyklostezek celkem,
- počet zrekonstruovaných památkových objektů.

Indikátory výsledku:

- počet nových vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek celkem,
- počet vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu.

4.3 Prioritní osy a oblasti podpory

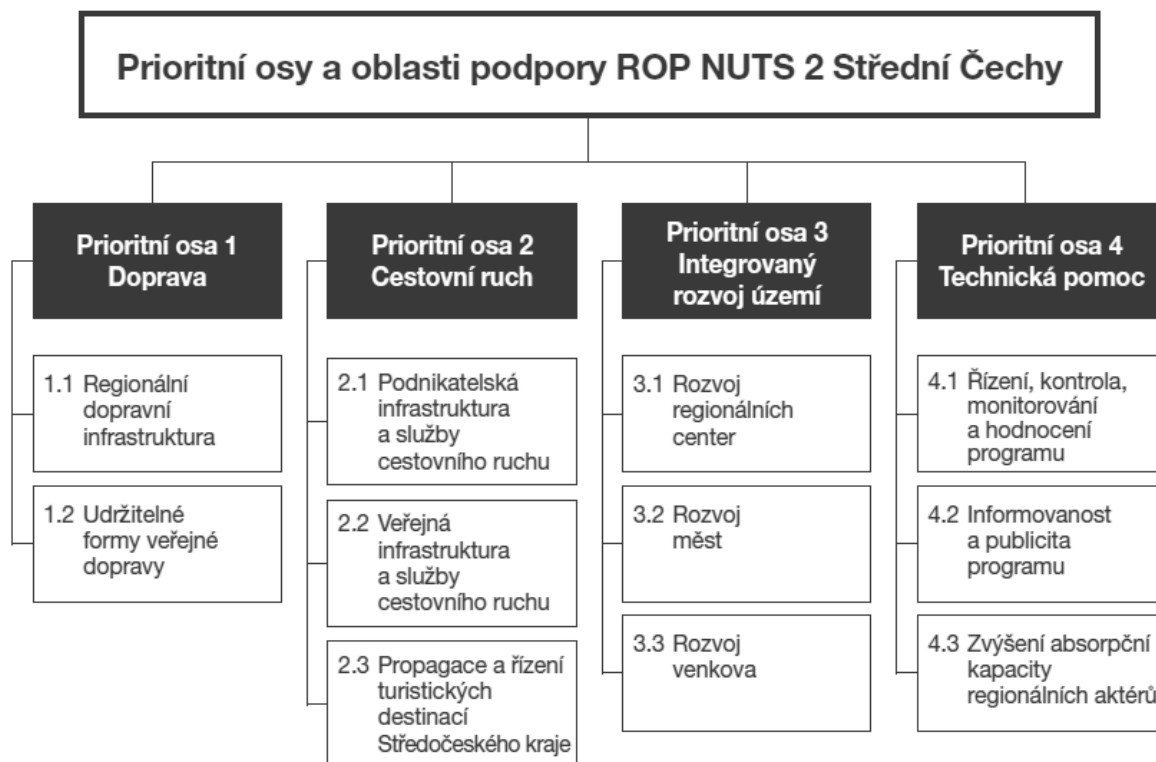
Vymezení prioritních os programu odpovídá stanoveným specifickým cílům a prioritním oblastem strategických dokumentů vyšších správních úrovní (LR, EU). *Prioritní osou v operačním programu se rozumí jedna z priorit strategie skládající se ze skupiny operací, které spolu vzájemně souvisí a mají konkrétní měřitelné cíle. Prioritní osa je obvykle naplňována prostřednictvím dílčích oblastí podpory (intervence).*⁶ (MMR, 2009)

¹⁷ Program na hospodářskou, sociální a environmentální obnovu EU.

Pro ROP NUTS 2 Střední Čechy byly definovány následující prioritní osy:

- Prioritní osa I. 1 Doprava,
- Prioritní osa I. 2 Cestovní ruch,
- Prioritní osa I. 3 Integrovaný rozvoj území,
- Prioritní osa I. 4 Technická pomoc (ROP SL, 2007, s. 81).

Obrázek 5: Přehled prioritních os programu ROP Střední Čechy

Zdroj: ROPoviny a Informační zpravodaj Regionálního operačního programu Střední Čechy, 1/2008, s. 4, vlastní úprava

4.3.1 Prioritní osa Doprava

Podpora v této ose je určena zejména na zkvalitňování silnic, bezpečnost dopravy, snižování hluku, podporu veřejné dopravy a napojení průmyslových a podnikatelských lokalit na stávající dopravní síť. Dále je podporováno napojení venkovských regionů na pátešní dopravní tahy, zkvalitňování železniční dopravy a rozvoj cyklistiky.

Oblasti podpory:

1.1. Regionální a dopravní infrastruktura

- Podpora směřuje rekonstrukce a výstavbu silnic, odstranění dopravních závad (mosty), opatření pro snižování provozu na silnicích.

1.2. Udržitelné formy veřejné dopravy

- Podporovány jsou rekonstrukce a výstavba zastávek veřejné dopravy, rekonstrukce a budování přístupných terminálů veřejné dopravy, zřizování odstavných ploch, zavádění ekologických technologií, obnova vozového parku, cyklostezky, systém Středočeské integrované dopravy.

Přijemci podpory:

- kraj,
- organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi,
- obce,
- dobrovolné svazky obcí,
- obecně prospěšné společnosti (o.p.s.),
- provozovatelé dráží dopravy,
- podnikatelé provozující veřejnou linkovou dopravu (ROP SL, 2007, s. 82–87).

4.3.2 Prioritní osa Cestovní ruch

Z této prioritní osy jsou podporovány aktivity ve prospěch budování a zkvalitňování infrastruktury cestovního ruchu. Podpora směřuje do veřejné i podnikatelské infrastruktury. Aktivity podporované v rámci podnikatelské infrastruktury primárně směřují na budování a zlepšení úrovně poskytovaných služeb (zejména se jedná o kvalitu ubytovacích služeb). Intervence prováděné v oblasti veřejné infrastruktury se zaměřují na marketing a šíření destinace.

Oblasti podpory:

2.1. Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu

- Podporované aktivity pro tuto oblast podpory zahrnují vybudování nového ubytovacího zařízení nebo jeho rozšíření, modernizaci ubytovacího zařízení, rozšíření nabídky doplňkových služeb s vazbou na ubytování, rekonstrukci objektů poznávacího cestovního ruchu.

2.2. Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu

- Podpora je určena na budování cyklostezek, infrastrukturu vodácké turistiky, rekonstrukce kulturních památek, budování a rekonstrukce objektů poznávacího CR, výstavbu ubytovacích zařízení s vazbou na specifické formy CR (ekoturistika, vodácká turistika), rekonstrukce, modernizace a vybavení stávajících ubytovacích zařízení ve vazbě na rozvoj specifických forem CR.

2.3. Propagace a Šíření turistických destinací Středočeského kraje

- Podporovanými aktivitami jsou zejména vytváření širších a koordinačních struktur v turistických destinacích, tvorba a distribuce propagačních materiálů destinací, prezentace destinací, organizace konferencí a seminářů o CR, propagace pravidelných kulturních a sportovních akcí.

Přijemci podpory:

- kraj,
- organizace zřizované a zakládáné obcemi,
- obce,
- svazky obcí,
- podnikatelé,
- nestátní neziskové organizace (NNO),
- zájmová sdružení právnických osob,
- hospodářská komora ČR,
- veřejné výzkumné instituce (ROP SL, 2007, s. 89–94).

4.3.3 Prioritní osa Integrovaný rozvoj území

Tato prioritní osa je zaměřena především na rozvoj regionálních center, měst a venkovských oblastí. Podporovány jsou projekty směřující do modernizaci infrastruktury v oblasti školství, zdravotnictví, sociálních služeb a infrastruktury volnočasových aktivit.

Oblasti podpory:

3.1. Rozvoj regionálních center

- Regionálními centry jsou myšleny obce nad 50 000 obyvatel a statutární města. Takovými centry jsou pouze Kladno a Mladá Boleslav. Podpora plyne na revitalizaci městských zón a brownfields, modernizaci veřejných prostranství,

rozvoj školské a vzdělávací infrastruktury, rozvoj zdravotní péče, posilování kvality života a zdraví obyvatel měst.

3.2. Rozvoj měst

- Do této oblasti podpory spadají obce s rozšířenou působností a obce nad 5 000 obyvatel. Podpořené projekty jsou zaměřeny na revitalizaci a obnovu infrastruktury veřejných služeb a volnočasových aktivit. Zahrnuta je tak například podpora mateřských, základních a středních škol, nemocnic, kulturních a sportovních zařízení.

3.3. Rozvoj venkova

- Oblast podpory zahrnuje obce nad 500 obyvatel. Podpora směřuje na dostupnost a zlepšená kvality veřejných služeb. Stejně jako v předchozích případech se jedná o mateřské a základní školy, nemocnice, kulturní a sportovní zařízení.

Přijemci podpory:

- kraj,
- organizace zřizované nebo zakládáné kraji a obcemi,
- obce,
- dobrovolné svazky obcí,
- organizace zřizované nebo zakládáné kraji,
- nestátní neziskové organizace,
- hospodářská komora ČR,
- podnikatelé splňující definici malého a středního podniku,
- fyzické a právnické osoby oprávněné poskytovat služby zdravotní péče (ROP SE, 2007, s. 95–109).

4.3.4 Prioritní osa Technická pomoc

Tato prioritní osa plní úlohu ve smyslu poskytování podpory špičkovému orgánu a dalším složkám implementačního systému plynoucí z realizace programu. Jedná se o poskytnutí zejména technické a administrativní pomoci spojené s chodem programu. Skrze tuto prioritní osu je realizována publicita programu, prováděno sledování a hodnocení průběhu programu,

monitorování, evaluace a kontrola programu a posilování absorpční kapacity¹⁸ subjektů pro získávání prostředků ze SF.

Oblasti podpory:

- 4.1. řízení kontrola monitorování a hodnocení programu,
- 4.2. Informovanost a publicita programu,
- 4.3. Zvýšení absorpční kapacity (ROP SL, 2007, s. 114–117).

4.4 Projektový cyklus

Začátkem procesu úspěšné realizace projektu je reakce žadatele o dotaci na vypsanou výzvu. Výzvy pro předkládání projektových žádostí jsou vyhlašovány Výborem Regionální rady pro jednotlivé oblasti podpory. Informují žadatele o zaměření dané výzvy, výši a formy podpory, kritériích pro poskytnutí podpory, termínu předkládání žádostí, náležitostech žádosti a způsobilosti výdajů¹⁹. Výzvy se vyhlašuje dle plánu výzev, který je sestavován pro roční nebo pětileté roční cykly. Pro každou výzvu jsou zpracovány samostatné pokyny pro žadatele a příjemce. Tyto pokyny jsou vodítkem pro žadatele při zpracování projektové žádosti (ROPOVINY, 2008, 1. vydání, s. 5).

Po předložení projektového záměru žadatelem následuje jeho hodnocení. Žadatelé usilující o dotaci své projekty koncipují s ohledem na systém tzv. výběrových kritérií. Tato kritéria žadatelům umožňují předkládat kvalitní projektové žádosti a zároveň jsou nástrojem pro zajištění transparentnosti procesu výběru projektů k financování z ROP Střední Lely.

Jedním z hlavních kritérií, kladených na žadatele při zpracování projektových žádostí, je kritérium hospodárnosti. Dále je kladen důraz na potřebnost a kvalitu projektu. Menší význam mají kritéria se vztahem k technickým aspektům projektu, tedy například personální zajištění projektu nebo jeho zrušený časový harmonogram. Kritériem nově ustanoveným během programového období je snižování regionálních disparit. Cílem kritéria je investiční podpora zaostálé regiony²⁰ a snížit tak heterogenitu území. Maximální počet bodů, které může projekt během hodnocení získat je 200. Pokud má být projekt financován musí dosáhnout nejméně 65 % (minimální hranice bodového hodnocení), tedy 130 bodů (ROPOVINY, 2009, s. 2).

¹⁸ Termín vyjadřuje míru schopnosti státu využít prostředky plynoucí z fondů EU (MMR, 2009).

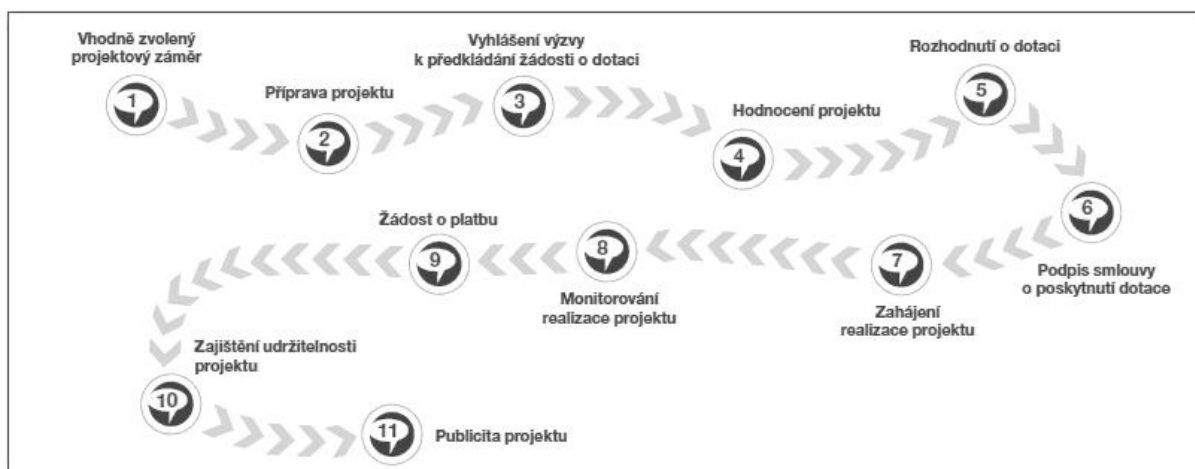
¹⁹ Výdaje, které jsou skutečné v rámci období stanoveného v rozhodnutí o poskytnutí pomoci, které jsou v souladu s předpisy ES (Wokoun, 2006, s. 139).

²⁰ Zaostalost regionu je dána mírou nezaměstnanosti.

Hodnotící kritéria:

- hospodárnost rozpočtu – 50 bodů (25 %),
- ekonomická kritéria (kvalita rozpočtu, cash-flow) – 30 bodů (15 %),
- potřebnost projektu – 80 bodů (40 %),
- technická stránka projektu, horizontální témata – 18 bodů (9 %),
- snižování regionálních disparit – 22 bodů (11 %).

Obrázek 6: Schéma projektového cyklu

Zdroj: ROPoviny a Informační zpravodaj Regionálního operačního programu Střední Čechy, 01/2008, s. 5.

5 Analýza podpory cestovního ruchu v ROP Střední Lěchy

Následující část práce se zabývá zhodnocením prioritní osy I. 2 Cestovní ruch. Analýza bude prováděna ve třech rovinách zkoumání. Nejdříve bude sledován vývoj plnění indikátorové soustavy, a zda její nastavení odpovídá potřebám cestovního ruchu v regionu. Dále bude zkoumána alokace podpory pro oblast cestovního ruchu z pohledu jednotlivých vypisovaných výzev, jejich prostřednictvím dochází k přidělení podpory na projekty jednotlivých žadatelů. Celková výše alokované podpory bude nahlížena ve vztahu k celé prioritní ose i vzhledem k její váze pro jednotlivé oblasti podpory. Součástí bude pro jednotlivé vypsané výzvy sledován zájem žadatelů o jimi přidělovanou podporu. Sledován bude počet předkládaných projektů k registraci v jednotlivých výzvách a dále počet projektů následně doporučených k financování. Poslední rovinou zkoumání jsou samotné projekty realizované v regionu soudržnosti Střední Lěchy díky poskytnuté dotaci. Bude vytvořena kategorizace všech realizovaných projektů, a to s ohledem na jejich prostorové rozmístění a výši podpory určené jednotlivým kategoriím realizovaných projektů.

5.1 Metodika analytické části

Zhodnocení jednotlivých rovin zkoumání bude uskutečňováno na základě syntézy dat v relevantních dokumentech k programu ROP Střední Lěchy pro příslušné oblasti zkoumání. Dále bude využito dat poskytnutých autorem práce Oddělením monitoringu, evaluace a udržitelnosti projektů ÚRR, vztahujícím se k předkládaným projektům pro tuto prioritní osu a vypsaným výzvám za dané programové období.

Pro rovinu zkoumání indikátorové soustavy bylo využito dokumentů *Analýza pokroku realizace ROP SL 2007–13*, vydávaných interním evaluačním oddělením ÚRR pro jednotlivé roky programového období. V rámci těchto dokumentů, vztahujícím se k programu ROP SL jako celku, bylo pracováno pouze s daty vztahujícími k ose Cestovní ruch. Bylo posuzováno, zda současný stav a průběh plnění indikátorů odpovídalo jejich požadovanému nastavení. Dalším předmětem zkoumání byla také přiměřenost nastavení soustavy a možné příiny přehodnocení její podoby.

Analýza celkové výše podpory pro celou prioritní osu i jednotlivé oblasti podpory je prováděna zkoumáním jednotlivých vypisovaných výzev, jako nástroje, kterými je v nich umístěna podpora rozdělena mezi žadatele. Zde bylo využito původních textů vypisovaných výzev zveřejněných na internetových stránkách ROP SL v archivu výzev a dále dokumentu

Zpráva o realizaci Regionálního operačního programu Střední Lěchy k 17. zasedání Monitorovacího výboru. Předmětem zkoumání v jednotlivých výzvách byla celková výše alokované částky, oblast podpory, pro kterou je výzva určena a počet projektů doporučených k financování.

Pro účely kategorizace a analýzy podpořených projektů bylo využito především dokumentu *Seznam projektů podpory k 1. 3. 2015* dostupného na internetových stránkách ROP Střední Lěchy. Východiskem pro vytvoření kategorizace podpořených projektů byla analýza Jiřiny Vystoupila a Martina Čauera (2010), a to s ohledem na jejich prostorové rozložení a výši poskytnuté dotace. Přehlédnuto je také k projektům, které byly schváleny k financování, ale v *Seznamu projektů podpory k 1. 3. 2015* se neobjevují. S pomocí dat poskytnutých ze strany ÚRR jsou zkoumány příčiny tohoto vyřazení.

Charakter některých podpořených projektů odpovídá kritériím více možných sledovaných kategorií. Proto bylo k účelům kategorizace dále použito internetového portálu risy.cz, kde jsou jednotlivé projekty evidovány a jsou zde uvedeny hlavní cíle, které má jejich realizace naplnit. Kritériem pro zařazení těchto víceúčelově koncipovaných projektů do příslušných sledovaných kategorií byl tedy cíl, který žadatelé uvádějí jako hlavní smysl vzniku projektu. Analýza dále sleduje, která kategorie projektů byla nejvíce a nejméně finančně podpořena, kolik projektů bylo pro jednotlivé kategorie uskutečněno, kde byly tyto projekty realizovány a v jaké právní formy nabývali jejich žadatelé.

5.2 Analýza plnění indikátorů prioritní osy Cestovní ruch

Pro naplnění prvního cíle práce, kterým je zhodnocení včasněho zaměření podpory plynoucí z ROP SL do oblasti cestovního ruchu budeme vycházet z úspěšnosti a rychlosti plnění předem stanovených indikátorů za celé sledované programové období. Z Programového dokumentu k ROP SL vyplývá, že indikátorová sestava byla vytvořena za účelem poskytnutí vodítka pro průběžné monitorování a hodnocení programu. Následující část práce bude pracovat s průběžným plněním indikátorů relevantních pro prioritní osu určenou na rozvoj cestovního ruchu. Právě skrze naplňování jednotlivých indikátorů, s přihlédnutím k jednotlivým oblastem podpory, bude nahlížen dosažený pokrok v oblasti cestovního ruchu v regionu. Základními dokumenty poskytujícími informace pro posouzení vývoje indikátorů jsou dokumenty *Analýza pokroku realizace ROP SL 2007–13* vydávané interním evaluačním oddělením programu ROP SL.

Dle výše uvedeného v podkapitole I. 4.2.1, slouží indikátorová soustava ke sledování plnění hlavních a strategických cílů programu. Indikátory jsou sledovány pro každou prioritní osu, v tomto případě nás zajímá prioritní osa určená pro cestovní ruch. Sledovány jsou indikátory dvou kategorií – výstupu a výsledku.

5.2.1 Indikátory výstupu

Dle Programového dokumentu ROP SL (2007), řadíme mezi indikátory výstupu následující indikátory:

- počet podpořených projektů na rozvoj CR,
- délka nových vybudovaných cyklostezek,
- počet zrekonstruovaných památkových objektů.

Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu

Hodnota tohoto indikátoru byla pro celé programové období stanovena na 120 podpořených projektů. Zároveň se jedná o tzv. Aforeo indikátor, tedy indikátor, který má vazbu na priority stanovené na úrovni celé EU a je dlehlitý z hlediska kontroly projektu prováděné ze strany EK.

Do konce roku 2008 bylo celkem za všechny oblasti podpory podpořeno 22 projektů směřujících na rozvoj cestovního ruchu v regionu. V kontextu celkové cílové hodnoty indikátoru Počet podpořených projektů na rozvoj CR pro programové období 2007–13

došlo však pouze k jeho podprůměrnému plnění a to především kvůli slabým výsledkům v počtu podpořených projektů pro oblast podpory 2.1. Celkově za všechna jednotlivě sledovaná období projektu se jednalo o druhý nejvyšší dosažený počet podpořených projektů za programové období. Jak můžeme vidět v tabulce, na tomto výsledku se nejsilněji podílely podpořené projekty zastoupené v oblasti podpory 2.2.

V roce 2009 hodnota indikátoru sice mírně narostla a vylepšila tak svou pozici oproti předchozímu roku, avšak i nadále se držela na nízké úrovni plnění vzhledem k celkové požadované hodnotě indikátoru za celé období. Až do roku 2011 počet podpořených projektů dále vzestupně narůstal, než začal s rokem 2012 prudce klesat, aby v roce 2013 opět nabral na síle. Za celé sledované období k plnění indikátoru nejvíce přispěla oblast podpory 2.2., která do celkového počtu podpořených projektů přispěla vůbec největším dílem. S koncem roku 2013 byl indikátor naplněn z více jako osmdesáti procent. Důvodem záporné hodnoty uváděné pro rok 2012 pro oblast podpory 2.1. je projekt, jehož podpora byla schválena VRR k financování, ale následně projekt nebyl realizován. Tento fakt se následně projevuje také v tabulce indikátoru počtu pracovních míst, jak je uvedeno níže.

Tabulka 4.: Vývoj indikátoru počtu podpořených projektů na rozvoj CR

Oblast podpory	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007–13	Cílová hodnota	Procento plnění %
2	22	18	20	31	1	11	103 ²¹	120	85,83
2.1.	5	1	4	15	-1		24		
2.2.	11	9	12	4	1		37		
2.3.	6	8	4	12	1		31		

Vlastní zpracování dle dokumentů Analýza realizace programu ROP SR 2007–2013

Délka nových vybudovaných cyklostezek

Přvodně byla hodnota indikátoru pro celé období programu stanovena ve výši 150 km nových vybudovaných cyklostezek. Již během prvního sledovaného období se však rozšiřování sítě cyklostezek vyvíjelo nepříznivě. Z celkem plánovaných sto padesáti kilometrů nových vybudovaných cyklostezek, byla do konce roku 2008 realizována pouze necelá třetina procenta délky tratí, představovaná pouze čtyřmi kilometry dlouhým cyklistickým úsekem. Projekty, které se na dosaženém výsledku za celé programové období podílely, byly výhradně projekty

²¹ Součet hodnot za jednotlivé podoblasti neodpovídá v tomto roce celkovému součtu podpořených projektů za celou prioritní osu. Důvodem je hodnocení indikátoru za rok 2013, kdy je dle zkoumaných dat možné určit pouze celkový počet podpořených projektů za sledovaný rok, ale nejsou známy údaje, jakým dílem se na tomto souhrnném čísle podílely jednotlivé oblasti podpory.

z oblasti podpory 2.2. Za rok 2008 se konkrétně jednalo o projekt *In-line stezka a cyklostezka Benátky nad Jizerou*, kde bylo řádným řešením Benátky nad Jizerou.

V průběhu dalších let k plnění cíle nejvýrazněji přispěly projekty z roku 2009 (*Dolnoběhanská na kole – 1. etapa, Cyklostezka Horní Polápy – Vlněná a Zelín, Cyklostezka "Po stopách Českých králů – 1. část, Polabská cyklostezka – Brandýs nad Labem a okolí*). To výrazně napomohlo celkovému zlepšení v dosahování cílové hodnoty. Je však důležité zmínit, že již v tomto roce (2009) začalo být zřejmé, že požadovaná konečná celková délka cyklotras je s ohledem na možnosti programu a potřeby regionu příliš nadsazená. Jak je tedy možné, že evaluační zpráva z roku 2011 informuje, že indikátor byl již v tomto roce téměř naplněn?

Důvodem je provedená revize nastavení indikátorové sestavy. V reakci na nadsazenost cílové hodnoty délky nově zbudovaných cyklistických tratí, byla hodnota indikátoru snížena z původních sto padesáti kilometrů tratí na padesát kilometrů. Dalším impulzem pro snížení hodnoty, byl přesun přibližně 370 mil. Kč z této oblasti podpory ve prospěch jiných projektů. Se zbylými prostředky by tak původně vytyčeného cíle nebylo možné dosáhnout.

Tabulka 5: Vývoj indikátoru počtu nově vytvořených km cyklostezek

Oblasti podpory	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007–13	Cílová hodnota	Procento plnění %
2	4,2	36,41	7,02	0	0	14	61,63 ²²	50	123,26
2.1.	oblast podpory se nepodílí na tvorbě výstavby cyklostezek								
2.2.	4,2	36,41	7,02	0	0		47,63		
2.3.	oblast podpory se nepodílí na tvorbě výstavby cyklostezek								

Vlastní zpracování dle dokumentů Analýza pokroku realizace ROP SE 2007 č. 13

Počet zrekonstruovaných památkových objektů

V případě vývoje tohoto indikátoru je zaznamenán zcela opačný průběh než v případě indikátoru sledujícího délku vybudovaných cyklistických tras. Již na konci roku 2008 byla hodnota indikátoru pro celé programové období zcela naplněna. Největší zásluhu na tomto výsledku mají projekty předložené v rámci oblasti podpory 2.2. Příkladem projektů, které se postaraly o tento pokrok v plnění vytyčeného cíle, jsou například více-etapová rekonstrukce zámku v Ratajích a Zruči nad Sázavou, Liblici, Roztokách u Prahy a Věradicích.

²² Součet hodnot za jednotlivé podoblasti neodpovídá v tomto roce celkovému součtu vytvořených km cyklostezek za celou prioritní osu. Důvodem je hodnocení indikátoru za rok 2013, kdy je dle zkoumaných dat možné určit pouze celkový počet vytvořených km cyklostezek ve sledovaném roce, ale nejsou známy údaje, jakým dílem se na tomto souhrnném čísle podílely jednotlivé oblasti podpory.

Tento neolekávaný vývoj vyústil i tomto pšpadŮke zmŇŇcŇlové hodnoty indikátoru pro celé programové období. Pŕvodní poŕet deset zrekonstruovaných památkových objektŕ byl novŮ navýŕen na patnáct. Tabulka udává, ňe i tato zrevidovaná hodnota byla na konci období pšekroŕena a indikátor byl naplnŇ ze sto ŕtyšceti procent.

Tabulka 6: Vývoj indikátoru poŕtu zrekonstruovaných památkových objektŕ

Oblasti podpory	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007–13	CŇlová hodnota	Procento plnŇí %
2	10	1	3	2	1	4	21 ²³	15	140
2.1.	0	1	0	0	0		1		
2.2.	10	0	3	2	1		16		
2.3.									

Vlastní zpracování dle dokumentŕ Analýza pokroku realizace ROP SL 2007–2013

5.2.2 Indikátory výsledku

Mezi indikátory výsledku patš dle Programového dokumentu ROP SL (2007) následující indikátory:

- poŕet novŮvybudovaných nebo zrekonstruovaných ŕŕhek²⁴,
- poŕet vytvošených pracovních míst v rámci projektŕ cestovního ruchu.

Poŕet novŮvytvošených nebo zrekonstruovaných ŕŕhek

StejnŮjako v pšpadŮpoŕtu zrekonstruovaných objektŕ byla i u tohoto indikátoru jeho cílová hodnota poŕadovaná pro celé programové období naplnŇa jŇh v prvním sledovaném roce. Hodnota poŕtu vytvošených nebo zrekonstruovaných ŕŕhek byla pŕvodnŮstanovena na tš sta ŕŕhek.

V prvním sledovaném roce se o tento výsledek zaslouŕily zejména projekty z oblasti podpory 2.1. Pouze projekty výluŕnŮz této oblasti podpory, bez ohledu na projekty z jiných oblastí, samy pševýŕily hodnotu poŕadovanou za celé programové období. Aŕkoliv projekty z této oblasti napomohly k více jak stoprocentnímu plnŇí cílové hodnoty indikátoru novŮvybudovaných ŕi zrekonstruovaných ŕŕhek, k celkovému plnŇí indikátoru sledujícího poŕet projektŕ podpošených na rozvoj CR, pšspŮy pouze zanedbatelnými ŕtyšmi procenty.

²³ Souŕet hodnot za jednotlivé podoblasti neodpovídá v tomto roce celkovému souŕtu zrekonstruovaných památkových objektŕ za celou prioritní osu. Dŕvodem je hodnocení indikátoru za rok 2013, kdy je dle zkoumaných dat moŕné ŕŕŕit pouze celkový poŕet zrekonstruovaných objektŕ za sledovaný rok, ale nejsou známy údaje, jakým dílem se na tomto souhrnném ŕŕsle podŕlely jednotlivé oblasti podpory.

²⁴ Tento indikátor byl bŇhem období (2012) pšššazen mezi indikátory výstupu.

V návaznosti na provedenou revizi indikátorové soustavy byl tento indikátor chápán v novém kontextu. Tímto kontextem je myšlen jeho působnost pro danou oblast podpory a nikoliv jeho bezprostřední vliv na celý operační program jako tomu bylo doposud, tedy změna zařazení tohoto indikátoru z kategorie indikátoru výsledku, do kategorie indikátoru výstupu. Cílová hodnota indikátoru byla navíc revidována na hodnotu pět set tisíc. Na konci období bylo této hodnoty dosaženo téměř dvojnásobně.

Tabulka 7: Vývoj indikátoru počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek

Oblasti podpory	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007–13	Cílová hodnota	Procento plnění %
2	327	120	71	0	59	390	967 ²⁵	500	193,40
2.1.	302	120	0	0	0		422		
2.2.	25	0	71	0	59		155		
2.3.	oblast podpory se na plnění indikátoru nepodílí								

Vlastní zpracování dle dokumentu *Analýza pokroku realizace k ROP SE 2007–2013*

Počet vytvořených pracovních míst v rámci projektu na rozvoj cestovního ruchu

Obdobný vývoj naplnění cílové hodnoty celého programového období již v prvním sledovaném roce byl zaznamenán i v případě indikátoru počet nově vytvořených pracovních míst. Již v roce 2008 dosáhl tento indikátor své stanovené cílové hodnoty, kterou dokonce překročil. Stejně jako počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek dosáhl totožné hodnoty plnění ve výši 109%. Na tomto úspěšném plnění se nejvíce podílely projekty z oblasti podpory 2.1., směřující zejména do výstavby nových ubytovacích zařízení.

V reakci na tento vývoj byla hodnota indikátoru navýšena z původních osmdesáti na sto nově vytvořených pracovních míst. Jak lze vidět z tabulky, na konci období byla tato hodnota překročena téměř dvojnásobně. Při analyzování dat z evaluačních zpráv bylo zaznamenán nesprávný číselný údaj v postupu počet vytvořených pracovních míst za rok 2009. V dokumentu *Analýza pokroku realizace ROP SE 2009* je v přehledu za celou prioritní osu 2 vzhledem k roku 2008 uvedena změna v počtu pracovních míst pouze o jednotku. Tomu však neodpovídá počet nově vzniklých pracovních míst za jednotlivé oblasti podpory téhož roku. Naše tabulka tak vychází z předpokladu, že v daném dokumentu došlo k mylnému zaznamenání údaje a udává celkový počet vzniklých pracovních míst odpovídajících součtu

²⁵ Součet hodnot za jednotlivé podoblasti neodpovídá v tomto roce celkovému součtu počet nově vytvořených nebo zrekonstruovaných lůžek za celou prioritní osu. Důvodem je hodnocení indikátoru za rok 2013, kdy je dle zkoumaných dat možné určit pouze celkový počet lůžek za sledovaný rok, ale nejsou známy údaje, jakým dílem se na tomto souhrnném čísle podílely jednotlivé oblasti podpory.

za jednotlivých oblastí podpory. Důvodem záporných hodnot vzniklých pracovních míst v roce 2012 za oblast podpory 2.1., jsou stejné jako v případě sledovaného indikátoru počtu podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu projekty, které byly VRR schváleny k financování, ale nakonec nebyly realizovány.

Tabulka 8: Vývoj indikátoru počtu vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj CR

Oblasti podpory	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007–13	Cílová hodnota	Procento plnění %
2	86,85	5	37,5	85,8	1	7,5	223,65 ²⁶	100	223,65
2.1.	70	7	20,5	77	-4		170,5		
2.2.	10,35	3,5	16	7,8	5		42,65		
2.3.	6,5	-5,5	1	1	0		3		

Vlastní zpracování dle dokumentů Analýza pokroku realizace ROP SE 2007–2013

²⁶ Součet hodnot za jednotlivé podoblasti neodpovídá v tomto roce celkovému součtu vytvořených pracovních míst za celou prioritní osu. Důvodem je hodnocení indikátoru za rok 2013, kdy je dle zkoumaných dat možné určit pouze celkový počet vytvořených pracovních míst za sledovaný rok, ale nejsou známy údaje, jakým dílem se na tomto souhrnném čísle podílely jednotlivé oblasti podpory.

5.3 Analýza průběhu vypisovaných výzev pro prioritní osu Cestovní ruch

V přímé souvislosti s naplňováním jednotlivých stanovených indikátorů je vypisování výzev v rámci sledované prioritní osy a jejích jednotlivých oblastí podpory. Právě skrze podporu alokovanou ve výzvách jsou indikátory naplňovány. Výzvy jsou pro jednotlivé regionální OP vydávány Šdícími orgány. Jak bylo uvedeno ve čtvrté kapitole, v případě Regionálního operačního programu Střední Lěchy je tímto šdícím orgánem Regionální rada regionu soudržnosti Střední Lěchy. Vypisování výzev se odvíjí od výše alokované částky na danou oblast podpory. Regionální rady si dle stavu realizace OP stanoví určitou strategii, která má vést k naplnění absorpční kapacity a plnění indikátorů a této strategii následně vypisování výzev i jejich zaměření přizpůsobují.

Pro účely zkoumání průběhu vypisování výzev, i zájmu žadatelů o tyto výzvy je třeba z dokumentů dostupných na internetových stránkách programu ROP Střední Lěchy. Jedná se o výčet každoročních *Výročních zpráv o provádění ROP SL* a *Zprávy o realizaci ROP SL* k 17. Zasedání Monitorovacího výboru. Dále analýza vychází z dat, která byla autorce poskytnuta po osobním kontaktu Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Lěchy, konkrétně oddělením Monitoring, evaluace a udržitelnosti projektů, pro potřeby této práce. Jedná se především o doplňující údaje, které nebylo možné vylíst z výše uvedených dokumentů vztahujících se k výzvám. Zejména se jednalo o údaje relevantní k posouzení schválených a neschválených projektů vstupujících do jednotlivých výzev.

5.3.1 Přehled vypisovaných výzev

Z tabulkového přehledu pro celé programové období vyplývá, že pro tuto prioritní osu bylo do konce roku 2013 vypsáno celkem 19 výzev. Nejvíce jich bylo vyhlášeno v roce 2010, kdy se celkově jednalo o šest výzev. Souhlasně je již v následujícím roce 2011 v případě indikátoru sledujícího počet podpořených projektů na rozvoj CR evidován vůbec nejvyšší počet projektů za sledované programové období. Tento fakt je potvrzením existující závislosti vypisování výzev a naplňování indikátorové soustavy. Naopak nejméně jich bylo vyhlášeno v roce 2012, kdy nebyla nová výzva vypsána vůbec, ale pouze dobíhaly dvě průběžné výzvy. Důvodem stagnace ve vypisování výzev je právě stav vývoje plnění indikátorové soustavy, její cíle jsou již téměř naplněny.

Nejvyšší úspěšnosti schválených projektů vzhledem k počtu zaregistrovaných projektů na danou výzvu bylo dosaženo ve výzvě I. 34, v rámci které byly čtyři z pěti předložených projektů k registraci doporučeny k financování. Jednalo se tak o 80% úspěšnost registrovaných projektů. Pokud se vyhneme pouze procentuálnímu posouzení a přihledneme k počtu podaných žádostí, můžeme jako velmi úspěšné hodnotit také projekty předložené pro výzvy I. 56 a 72. Pro každou z těchto výzev bylo podáno více než dvojnásobné množství projektů k registraci vzhledem k počtu registrovaných projektů v neúspěšnější výzvě I. 34. V případě výzvy I. 56 bylo k financování doporučeno téměř 73 % projektů a v případě výzvy I. 72 dokonce téměř 78 % projektů. Jednalo se tedy o srovnatelnou úspěšnost projektů doporučených k financování v těchto výzvách i s ohledem na vyšší počet celkově registrovaných projektů. Za statisticky nejméně úspěšnou výzvu, co do počtu schválených projektů v rámci registrovaných projektů, je považována výzva I. 47, ve které ze dvou předložených projektů nebyl k financování doporučen vůbec žádný.

V hodnotovém vyjádření bylo nejvíce projektů doporučených k financování evidováno ve výzvě I. 55. Jednalo se o celkový počet 20 doporučených projektů. Vzhledem k počtu registrovaných projektů pro tuto výzvu tento výsledek sice nepředstavoval výraznější dosaženou úspěšnost projektů, ale výrazně přispěl k celkovému počtu žádostí doporučených k financování za celé programové období. Většinou nejvíce registrovaných projektů bylo zaznamenáno ve výzvě I. 21 určené pro oblast podpory 2.1., tedy podnikatelským subjektům. Zde bylo k registraci předloženo celkem 59 projektů. Z tohoto nadprůměrného vzorku ovšem uspěly pouze tři projekty, které byly dále doporučeny k financování, což je naopak vzhledem k celkovým výsledkům druhá nejnižší dosažená úspěšnost za všechny sledované výzvy.

Souhrnem bylo za období 2007–2013 nejvíce výzev předloženo pro oblast podpory 2.2. (10 výzev). Pro oblast podpory 2.1. byly vypsány čtyři výzvy a pro oblast 2.3. celkem pět výzev. V roce 2013 vypsané výzvy směřovaly pouze do oblasti podpory 2.2. a to z toho důvodu, že alokace určená pro zbylé oblasti byla již téměř vyčerpaná.

Obecně lze konstatovat, že výzvy se celkově těly velkému zájmu žadatelů a požadované finanční prostředky obsažené v projektech předkládaných k registraci vysoce převyšovaly částku alokovanou pro jednotlivé výzvy. V případě prioritní osy cestovní ruch byl přesah nad alokovanou částkou ve výzvách nejtypičtější pro žadatele z oblasti podpory 2.1. Zde byl ze strany žadatelů již v roce 2008 pouze ve dvou výzvách vytvořen přesah nad alokovanou částkou pro celé programové období v hodnotě 250%. Dle závěrečné zprávy bylo souhrnem

za celé období projektu v rámci prioritní osy cestovní ruch podáno celkem 368 žádostí. Z toho bylo k financování doporučeno 147 žádostí. Úspěšnost žádostí schválených k financování tak pro celou prioritní osu dosahovala téměř čtyřiceti procent.

Tabulka 9: Přehled vypsaných výzev pro prioritní osu Cestovní ruch v období 2007–2013

Oblast podpory	Číslo výzvy	Vyhlášení výzvy	Ukončení výzvy	Počet podaných projektů	Doporučené k financování	Vyřazené projekty	Úspěšnost projektů
2.1.	4	20.12.07	29.02.08	57	6	51	10,52 %
2.2.	5	20.12.07	29.02.08	27	12	15	44,44 %
2.3.	6	20.12.07	29.02.08	18	6	12	33,33 %
2.3.	18	16.06.08	30.07.08	22	11	10	50,00 %
2.1.	21	15.09.08	14.11.08	59	3	56	5,08 %
2.2.	22	15.09.08	14.11.08	8	4	4	50,00 %
2.2.	29	15.04.09	15.06.09	23	6	17	26,08 %
2.1.	34	15.07.09	15.09.09	5	4	1	80,00 %
2.2.	35	15.07.09	15.09.09	19	8	11	42,10 %
2.2.	38	15.10.09	15.12.09	7	3	4	42,85 %
2.2.	47	15.04.10	15.06.10	2	0	2	0,00 %
2.3.	48	15.04.10	15.06.10	8	4	4	50,00 %
2.1.	55	15.09.10	31.12.12	38	20	18	52,63 %
2.3.	56	15.09.10	31.03.13	11	8	3	72,72 %
2.3.	57	15.09.10	04.03.11	15	9	6	60,00 %
2.2.	72	16.05.13	30.09.13	13	10	3	76,92 %
2.2.	79	27.11.13	20.02.14	18	12	6	66,66 %
2.2.	93	16.06.10	31.12.12	2	1	1	50,00 %
2.2.	93a	20.01.11	31.12.13	16	10	6	62,50 %

Vlastní zpracování dle dokumentu Zpráva o realizaci programu ROP SE k 17. zasedání Monitorovacího výboru, vlastní úprava

Ačkoliv na této tabulce již neuvádí výzvy vypsané pro osu Cestovní ruch v roce 2014, došlo vlivem intervence provedené Českou národní bankou a následného oslabení koruny v roce 2013 a vlivem důsledného uplatňování kritéria hospodárnosti během systému výběru projektů k finančním úsporám, které jejich vyhlášení umožnily. Konkrétně se jednalo o tři výzvy (98, 98a, 99). Předpokládalo se, že touto dobou budou pouze dobíhat výzvy již vypsané,

neboť pro vypsaní nových výzev již nebudou k dispozici potřebné finanční prostředky²⁷. Celkově alokovaná částka v těchto výzvách činila 45 mil. Kč.

Dalším důvodem navýšení prostředků ve prospěch programu ROP Střední Lěchy již v roce 2013 byla realokace podpory z méně úspěšných regionálních operačních programů.²⁸ O přesuvu prostředků z regionálních operačních programů, které během programového období nevyčerpaly celkovou výši podpory jim určenou a jejich účinnost v naplňování cílů a indikátorů programu nebyla příliš vysoká, rozhodla vláda České republiky v roce 2013. V případě ROP Střední Lěchy tak byly výše celkové podpory v roce 2013 navýšena díky přesunu z operačních programů Technická pomoc a ROP Severozápad a to o téměř pět miliardy korun (ROPOVINY, 2013, s. 2).

5.3.2 Financování prioritní osy cestovní ruch a alokace pro jednotlivé výzvy

Vypisování výzev se odvíjí od výše alokované částky pro jednotlivé oblasti podpory stanovené na celé programové období. Dříve než bude provedena finanční analýza podpory určené pro jednotlivé oblasti podpory za dané programové období, od které se vypisování výzev odvíjí, je nutné představit financování celého programu ROP Střední Lěchy, tak aby výše podpory pro prioritní osu Cestovní ruch i příslušné oblasti podpory mohla být zhodnocena s ohledem na celkovou podporu poskytnutou souhrnně za celý program ROP Střední Lěchy.

Regionální operační program Střední Lěchy je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Financování programu bylo vypracováno na základě rozdělení prostředků v rámci cíle Konvergence uvedeného v NSSR. Pro všechny regionální operační programy byla výše podpory stanovena na 18% z celkové výše alokace určené pro cíl Konvergence v České republice. O rozdělení této souhrnné částky (4 659 031 986 EUR) mezi jednotlivé regiony soudržnosti dále rozhodla Asociace krajů České republiky. Region soudržnosti Střední Lěchy z této souhrnné částky určené společně s regionálními operačními programy v ČR získal 12 % celkové alokace. V hodnotovém vyjádření se jedná o celkovou částku 559 083 839 EUR za období 2007–13 (ROP SL, 2007, s. 164).

²⁷ Devalvace české koruny na 27,5 vedla k navýšení prostředků v ROP SL o téměř 400 milionů Kč. Dále byly prostředky navýšeny vlivem nízkých tržních cen stavebních prací o cca 800 milionů Kč (ROPOVINY, 2014, s.3).

²⁸ Příkladem operačních programů, ze kterých byla finanční podpora realokována ve prospěch jiných operačních programů, je například ROP Severozápad a OP Technická pomoc.

Z fondů EU je na financování prioritní osy Cestovní ruch určeno 100,6 mil. €, tj. 18,0 % ROP SE. Vzhledem k dalším prioritním osám programu se jedná druhou nejnižší výši podpory určenou pro danou prioritní osu. Pokud navíc uvážíme, že prioritní osa Technická pomoc, její výše podpory je ze všech sledovaných vůbec nejnižší, a která je určena pouze na zajištění realizace a administrativy programu, můžeme konstatovat, že podpora pro Cestovní ruch je vzhledem k ose Doprava a Integrovaný rozvoj území méně než poloviční.

Tabulka 10: Podíl financování jednotlivých prioritních os na programu ROP SE

Číslo prioritní osy	Název prioritní osy	Fond	Podíl na alokaci	EU (EUR)
1	Doprava	ERDF	41,60%	232 578 877
2	Cestovní ruch	ERDF	18,00%	100 635 091
3	Integrovaný rozvoj území	ERDF	37,00%	206 861 020
4	Technická pomoc	ERDF	3,40%	19 008 851
Celkem			100,00%	559 083 839

Zpracováno dle Programového dokumentu k ROP SE, 2007, vlastní úprava

Při bližším zkoumání výše finanční podpory určené jednotlivým oblastem podpory v rámci prioritní osy Cestovní ruch za sledované období 2007–13 bylo zjištěno, že nejvíce prostředků je vyhrazeno na oblast podpory 2.2. *Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu*. Jedná se ale o dvojnásobnou výši podpory vzhledem k oblasti podpory 2.1. *Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu* a šestnásobnou výši vzhledem k oblasti podpory 2.3. *Propagace a špenování turistických destinací Středočeského kraje*. V hodnotovém vyjádření se jedná o podporu 2 465 559 731 Kč²⁹ pro celou prioritní osu.

Tabulka 11: Podíl jednotlivých oblastí podpory na financování prioritní osy Cestovní ruch

Oblast podpory	Alokace na oblast podpory (Kč)	Alokace na oblast podpory (EUR)
2.1.	739 667 912	30 190 527
2.2.	1 479 335 848	60 381 055
2.3.	246 555 971	10 063 509
Celkem za prioritní osu	2 465 559 731	100 635 091

Zdroj: ROPoviny a Informační zpravodaj Regionálního operačního programu SE, 4/2008, s. 2, vlastní úprava

²⁹ Látka se odvíjí od kurzu 24,50 Kč/EUR.

Výše uvedenému zjištění, že nejvíce prostředků bylo alokováno v oblasti podpory 2.2. *Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu* odpovídá také souhrn objemu prostředků rozdělený v jednotlivých výzvách v této oblasti podpory. Celkem bylo skrze jednotlivé výzvy, vypisované pro tuto oblast podpory, během programového období rozděleno 1 639 919 924 Kč. Jedná se tak o navýšení (10,8 %) objemu alokovaných prostředků na tuto oblast podpory vzhledem k původním záměram stanovených ve finančním plánu Prováděcího dokumentu k ROP Střední Lzechy z roku 2007, jak uvádí předchozí tabulka. K navýšení původně plánovaného objemu podpory došlo i v případě dvou dalších oblastí podpory. V případě oblasti podpory 2.1. *Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu* se jednalo o 32% navýšení a v případě oblasti podpory 2.3. *Propagace a rozvoje turistických destinací Středořeského kraje* bylo dosaženo vůbec nejvyššího navýšení vzhledem k původnímu záměru a to celkem o 91 %. Celkově tak došlo k růstu objemu podpory (nárůst o 25 % proti hodnotě z roku 2007) pro celou prioritní osu Cestovní ruch a to vlivem kurzových změn, prosazování kritéria hospodárnosti během výběru projektů a navýšením prostředků programu vlivem přerozdělení nevyčerpané podpory z operačních programů Technická pomoc a ROP Severozápad.

Ze všech vypsání výzev pro oblast cestovního ruchu bylo nejvíce prostředků rozděleno ve výzvě I. 93. Jednalo se o hodnotu 520 000 000 Kč. V případě výzvy I. 93 a I. 93a se jedná o tutéž výzvu určenou stejným příjemcům pro stejnou oblast podpory, pouze se měnily podmínky financování výzvy, kdy do financování výzvy I. 93 vstupoval státní rozpočet, ale ve výzvě I. 93a již nefiguroval. Výše alokace pro tuto výzvu však zůstala beze změn. Naopak nejmenší objem prostředků byl na projekty pro oblast cestovního ruchu rozdělen ve výzvě I. 48.

Tato zjištění jsou plně v souladu se zaměřením jednotlivých výzev na konkrétní oblasti podpory. Nejmenší výzvou alokovaná částka je určena pro oblast podpory 2.3. , tedy na projekty nezakládající investice do budování infrastruktury CR, ale projekty určené na tvorbu propagačních materiálů či realizaci propagačních aktivit. Naopak nejvyšší alokovaná částka skrze výzvu I. 93, směřovala na projekty určené k budování nové či z kvalitování stávající infrastruktury CR, které svým charakterem předpokládají větší investice.

Z níže uvedené tabulky je také patrný vliv kurzových změn na výši podpory určenou jednotlivým výzvám. Jedná se o aktuální kurzy příslušných let projektu vypisované Českou národní bankou (ČNB), ve kterých byly jednotlivé výzvy vypisovány. V případě poskytování

podpory ze SF můžeme konstatovat, že intervence provedená LNB v roce 2013, s cílem oslabení koruny, umožnila navýšení prostředků programu ROP Střední Lěchy a tedy vypsání dalších výzev v roce 2014 nad původně plánovaný rámec.

Tabulka 12: Výše finanční alokace v jednotlivých vypsáních výzev

Číslo výzvy	Oblast podpory	Alokace (Kč)	Alokace (EUR)	Kurz Kč/EUR
4	2.1.	202 490 796	7 675 921	26,300
5	2.2.	404 981 566	15 351 841	26,380
6	2.3.	32 938 358	1 248 611	26,380
18	2.3.	67 714 036	2 681 744	25,250
21	2.1.	330 000 000	13 783 885	23,941
22	2.2.	150 000 000	6 265 402	23,941
29	2.2.	100 000 000	3 529 453	28,333
34	2.1.	50 000 000	1 868 390	26,761
35	2.2.	80 000 000	2 989 424	26,761
38	2.2.	100 000 000	3 974 105	25,180
47	2.2.	340 000 000	13 109 697	25,935
48 ³⁰	2.3.	10 000 000	385 579	25,935
55	2.1.	425 000 000	17 162 702	24,763
56 ³¹	2.3.	100 000 000	4 038 282	24,630
57	2.3.	40 000 000	1 615 313	24,763
72	2.2.	112 000 000	4 571 428	24,500
79	2.2.	85 000 000	3 333 333	25,500
93	2.2.	520 000 000	20 170 674	25,780
93a	2.2.	520 000 000	20 602 218	25,240
98	2.2.	15 000 000	555 555	27,000
98a ³²	2.2.	0	0	27,000
99	2.2.	30 000 000	1 111 111	27,000

Vlastní zpracování dle jednotlivých vypsání výzev pro program ROP SL za období 2007–2013

Abychom tyto výsledky mohly lépe porozumět, je nutné zasadit je do širšího kontextu. Je třeba určit, zda ve srovnání s dalšími kraji byl počet vypsání výzev a výše jimi alokované podpory výrazně nad průměrem či pod ním. Důvodem pro toto tvrzení je rozdílná výše alokace směřující na podporu cestovního ruchu ze strany EU i národních zdrojů do jednotlivých regionálních operačních programů.

³⁰ Alokováná částka byla později navýšena na 10 123 496 Kč.

³¹ Alokace byla později snížena na 79 000 000 Kč.

³² Pro financování projektů s negarantovanou dotací v této výzvě byly použity volné finanční prostředky oblasti podpory 2.2.

Tato rozdílná výše alokace pŕirozenŕ vyplývá z odlišnosti jednotlivých regionŕ v pŕedpokladech, kterými disponují pro úspŕŕné rozvíjení cestovního ruchu. Pokud v následujícím textu odhlédneme od těchto pŕirozených pŕedpokladŕ pro rozvoj cestovního ruchu a dosažené výsledky budeme srovnávat pouze dle ŕelativních údajŕ, můžeme tvrdit, že se region soudržnosti Stŕední Lŕchy, co do výše alokace pro cestovní ruch, nevymykal stavu v ostatních regionech. Nejblíže mŕ stav výše podpory pro cestovní ruch v regionu Stŕední Lŕchy k regionu Severovýchod, kde dosáhl stejné procentuální hodnoty.

V níže uvedené tabulce lze vidŕ celkovou výši finanční podpory určenou jednotlivým regionŕm během programového období. Procentuální vyjádŕení nám udává, jaká část z této celkové podpory konkrétnŕ smŕŕovala na podporu cestovního ruchu v regionech.

Celkovŕ nejvyšší absolutní hodnotu podpory na celý program souhrnnŕ ze strany EU i národních programŕ podpory obdržel region soudržnosti Moravskoslezsko. Na cestovní ruch z této celkové podpory pŕitom bylo vylílenŕ pouze 9,1 % podpory. V porovnání se všemi sledovanými regiony se v pŕípadŕ tohoto regionu jedná o podprŕŕmŕný podíl podpory pro cestovní ruch vzhledem k ostatním prioritním osám. Dalším regionem, kde ve srovnání s prŕŕmŕem za sledovaný vzorek, byla výše podpory nižší, byl region Severozápad. Naopak nejvíce prostředkŕ z celkové alokace do cestovního ruchu smŕŕovalo v regionech Severovýchod, Jihozápad, Stŕední Morava, Jihovýchod a Stŕední Lŕchy.

Nejlastŕji se podpora cestovního ruchu v rámci sledovaných regionŕ v procentuálním vyjádŕení pohybovala kolem 19 %. Celkovŕ lze tedy tvrdit, že podpora cestovního ruchu byla mezi regiony rozloŕena rovnomŕrnŕ vzhledem k celkovŕ alokovaným podporám na celý program. Pouze v pŕípadŕ regionu Moravskoslezsko byla výše podpory téměř poloviční vzhledem k obvyklému prŕŕmŕu. Dŕvodem je vŕak také inkorporace cestovního ruchu jako jedné z oblastí podpory do komplexnŕjší prioritní osy.

Tabulka 13: Podíl výše podpory na CR v jednotlivých regionálních operačních programech

Region soudržnosti	Celková alokace (EU+vnitrostátní) (v ě)	Alokace na podporu CR (v ě)	Podíl alokace na CR na celkové alokaci
ROP NUTS II Severozápad	879 310 961	71 483 204	16,31 %
ROP NUTS II Moravskoslezsko	883 507 940	71 483 204	9,10 %
ROP NUTS II Jihovýchod	847 486 527	157 464 317	18,58 %
ROP NUTS II Severovýchod	789 754 312	144 960 699	18,00 %
ROP NUTS II Střední Morava	790 875 324	149 966 488	19,00 %
ROP NUTS II Jihozápad	745 474 262	145 800 295	19,56 %
ROP NUTS II Střední Lěchy	672 608 358	118 394 226	18,00 %

Vlastní zpracování dle Programových dokumentů k působením regionálním operačním programům 2007–2013

5.4 Analýza předkládaných projektů v prioritní ose Cestovní ruch

Předmětem zkoumání této kapitoly jsou konkrétní projekty cestovního ruchu podpořené z programu ROP Střední Lěchy za sledované programové období. Pro účely analýzy je využito dokumentu *Seznam příjemců podpory k 1. 3. 2015* zveřejněného na internetových stránkách ROP Střední Lěchy a dále dat poskytnutých autorce ze strany ÚRR, jako doplňujícího materiálu k Seznamu příjemců podpory. S ohledem na zkoumání zrušených projektů byly informace v Seznamu příjemců podpory nekomplexní. Seznam uvádí pouze přehled podpořených projektů. Projekty, které byly k financování doporučeny, ale následně jejich realizace z různých důvodů neuskutečnila, umožnilo dohledat porovnání Seznamu příjemců podpory s daty poskytnutými ze strany ÚRR. Tyto doplňující údaje napomohly k vytvoření uceleného rámce o podaných projektech se zaměřením na cestovní ruch, které byly za dané programové období předloženy.

5.4.1 Kategorizace podpořených projektů

Jak bylo výše uvedeno, všechny realizované projekty byly rozděleny do osmi kategorií. Analýza Jiřiny Vystoupila a Martina Čauera (2010), ze které tato kategorizace částečně vychází, vymezuje kategorií celkem jedenáct. Pro potřeby podpořených projektů z ROP SL však bylo možné některé z těchto kategorií zcela vypustit či sloučit z důvodu jejich nedostatečného zastoupení v daných kategoriích. Příkladem takových projektů jsou například projekty lázeňské infrastruktury, které se v regionu soudržnosti Střední Lěchy vůbec ne realizovaly. Kategorie označená termínem "Ostatní" představuje skupinu projektů jiného zaměření. V případě Středních Lěch se jedná například o výstavbu rozhleden, naučné stezky, turistická informační centra a in-line parky. Dále jsou projekty sledovány z prostorového hlediska. Pro hodnocení prostorové alokace podpory je relevantním kritériem ORP, do jejího působnosti realizace příslušného projektu spadá. V případech, kdy se projekt vtahoval zároveň k více ORP, je pro identifikaci nejrelevantnější dotčené obce rozhodující převažující místo realizace projektu.

Během sledovaného programového období bylo z programu ROP Střední Lěchy podpořeno celkem 117 projektů. Jak je uvedeno v podkapitole 4.1., naplňuje tento počet podpořených projektů původní představu o počtu podpořených projektů, vytyčenou na počátku období realizace programu.

Mezi všechny sledované projekty bylo celkem rozděleno 2,56 mld. Kč. Průměrná alokace na jeden projekt se pohybovala ve výši 21,8 mil. Kč. Nejvyšší finanční dotaci ve výši 188,6 mil. Kč obdržel projekt z kategorie *Kulturní – historické památky*. Jednalo se projekt *Adaptace areálu Jezuitské koleje v Kutné Hoře pro potřeby CR* a na celkové alokaci pro celou prioritní osu se tento projekt podílel téměř z 8 %. Celkově bylo mezi projekty z této kategorie rozděleno 334,8 mil. Kč. Většinou nejvíce prostředků ze všech sledovaných kategorií směřovalo do kategorie *Kulturní – historické památky*. Zde se rozdělila částka v hodnotě 666,1 mil. Kč. V této kategorii byla také identifikována nejvyšší průměrná podpora na jeden projekt ve výši 47,5 mil. Kč. Naopak nejnižší alokovaná podpora na projekt byla zastoupena v kategorii *Produkty CR, jejich marketing a propagace* (6,9 mil. Kč). Zároveň bylo v této kategorii realizováno nejvíce projektů (36), ovšem charakter těchto projektů nezakládá nutnost investic do výstavby infrastruktury CR. Proto je alokace podpory na jeden projekt menší a v celkovém součtu jich s celkově menší vyhrazenou podporou může být realizováno více. Mimo tuto kategorii dosahoval počet podpořených projektů srovnatelných hodnot, pouze kategorie *Produkty CR* (36) a *Zařízení pro kongresový cestovní ruch* (3) se tomuto průměru vymykaly. Kategorie *Zařízení pro kongresový cestovní ruch*, kde jsou evidovány pouze tři projekty, byla vyloučena jako samostatná kategorie, neboť v rámci těchto projektů zároveň nevznikaly nové ubytovací kapacity a nemohly tak být evidovány v kategorii ubytovacích zařízení.

V rámci kategorie *Kulturní – historické památky* bylo podpořeno 14 projektů. Nejvyšší míru alokace podpory získala ORP Kutná Hora (28,3 % z celkové podpory pro tuto kategorii). Stejně množství projektů bylo podpořeno také v kategorii *Muzea, galerie*. Současně v této kategorii došlo k rozdělení nižší alokované částky ve výši 480,2 mil. Kč. Průměrná výše alokace na projekt činila 34,3 mil. Kč. Nejvyšší dotaci získala ORP Mladá Boleslav (165,1 mil. Kč). V kategorii *Ubytovací zařízení* bylo podpořeno 13 projektů. Hodnota průměrné alokace na projekt byla 25,7 mil. Kč. Nejvyšší alokovaná částka směřovala do Mladé Boleslavi, konkrétně do BČ pod Bezdězem (52,5 mil. Kč). V rámci kategorie *Cyklostezky* bylo podpořeno 10 projektů. Celkem bylo rozděleno 289,4 mil. Kč. Jak je uvedeno v kapitole vzhledem k nastavení indikátorové soustavy, byl původně nastavený počet nových vytvořených km stezek přehodnocen a během období snížen. Z tohoto důvodu byla také následně snížena výše alokace pro tyto projekty. Nejvyšší alokaci získal Mělník (79,9 mil. Kč). Nejvíce podpořených projektů (36) bylo evidováno v kategorii *Produkty CR, jejich marketing a propagace*. V poměru k počtu podpořených projektů je částka alokovaná pro tuto kategorii nízká (248,9 mil. Kč), ovšem projekty nepředpokládají výstavbu infrastruktury. V kategorii

Ostatní bylo podpořeno 18 projektů. Rozděleno mezi ně bylo 21,5 mil. Kč. Jednalo se například o rozhledny, in line parky, turistická centra a naučné stezky. Nejvyšší alokaci získala i v této kategorii Běhá pod Bezdězem a to na realizaci projektu *In-line park Bezděz*. V kategorii *Zařízení pro kongresový cestovní ruch* byly podpořeny 3 projekty. Celková alokace byla 75,3 mil. Kč. Nejvyšší podporu získaly Votice (50 mil. Kč).

Tabulka 14: Počet podpořených projektů dle kategorií a výše poskytnuté dotace

Kategorie	Počet projektů	Celková alokace (Kč)	Průměrná alokace na projekt (Kč)
Kulturní – historické památky	14	666 134 848	47 581 060
Muzea, galerie	14	480 262 722	34 304 480
Ubytovací zařízení	13	334 858 568	25 758 351
Cyklostezky	10	289 479 108	28 947 910
Sportovní – rekreační infrastruktura a zařízení	9	258 564 261	28 729 362
Produkty CR, jejich marketing a propagace	36	248 975 907	6 915 997
Ostatní	18	210 494 711	11 694 150
Zařízení pro kongresový CR	3	75 383 643	25 127 881

Vlastní zpracování dle dokumentu *Seznam příjemců podpory k 1. 3. 2015*

5.4.2 Projekty dle stavu

Projekty, předkládané žadatelem k registraci v reakci na jednotlivé vypisované výzvy, procházejí následně po registraci dalšími fázemi procesu výběru projektů, jehož výsledkem je v nejlepší možné poskytnutí dotace na předkládaný projekt. Jedná se celkem o čtyři fáze procesu. Registrace žádosti o podporu, hodnocení projektu, realizace projektu a ukončení projektu. V rámci těchto fází jsou dále rozlišovány jednotlivé stavy, kterých v průběhu těchto fází projekty dosahují. Jinak řečeno, při cestě za poskytnutím dotace projekt prochází jednotlivými stavy, ve kterých je hodnocen a je mu poskytována smlouva o poskytnutí dotace nebo mu je dotace naopak odmítnuta.

Ve sledovaném vzorku všech registrovaných žádostí o podporu (326), poskytnutých autorce ze strany ÚRR se k dubnu 2015 nachází 81 projektů ve stavu dokončení, 20 projektů je právě v realizaci a k realizaci 224 registrovaných projektů, z důvodů, které budou dále více přiblíženy, však nedošlo.

Možných stavů, ve kterých se projekty nacházely, bylo celkem patnáct. Jednalo se o stavy dělené do dvou skupin N a P. Stavy kategorie N označují projekty, k jejichž realizaci následně po registraci nedošlo. Stavy P označují projekty, které byly následně po jejich předložení

k registraci a poté co prošly hodnocením, doporučený k financování (P33). Dále označují projekty, které jsou právě realizovány (P45) nebo již i celkově ukončeny včetně financování (P5, P6, P7, P8). V rámci nerealizovaných projektů rozlišujeme projekty, které neuspěly buď proto, že neprošly hodnocením (N11, N12, N13) prošly hodnocením, ale neprošly analýzou rizik (N2), byly Výborem schváleny, ale šlo je ukončil předsed podpisem Smlouvy o dotaci (N4,N5) nebo na něm po schválení nebyly peníze (N21). Dalším možným důvodem, proč projekty nebyly realizovány, bylo jejich ukončení po schválení Výborem ze strany šlo po podpisu Smlouvy o dotaci (N7,N8).

Ze všech registrovaných projektů 156 neprošlo již během jejich hodnocení. Jednotlivým projektům mohl být během procesu hodnocení uděleno 200 bodů celkem za všechna sledovaná kritéria. Pokud má být projekt financován, musí získat nejméně 130 bodů. Projekty, které touto fází neprošly, nedosáhly této minimální hranice. Dále byl evidován jeden projekt, který prošel hodnocením, ale neprošel analýzou rizik³³. 60 projektů bylo ukončeno předsed uzavřením Smlouvy o poskytnutí dotace. Prošly tedy hodnocením i analýzou rizik, ale nerealizovaly se, protože na ně nebyly peníze, žadatelé je stáhli nebo neposkytli potřebnou dokumentaci. 7 projektů bylo ukončeno po podpisu Smlouvy. Nejčastěji se jednalo o případy, kdy si to žadatelé během realizace projektu rozmysleli nebo na jejich straně docházelo k záměrnému porušení podmínek Smlouvy o poskytnutí dotace a Smlouva jim tak byla ze strany šlo ukončena.

Dále došlo k rozlišení projektů, které byly v jednotlivých výzvách doporučený ze strany VRR k financování, ale v *Seznamu příjemců podpory k 1. 3. 2015* se neobjevují. Zde bylo zkoumáno, jaká byla nejčastější příčina neposkytnutí podpory. Projekty, odpovídajících tento kritérium bylo celkem 21. Nejčastěji identifikovanou příčinou výsledného neposkytnutí dotace bylo stažení projektu ze strany příjemce, jež o ně došel na VRR, kde mohl být rozhodováno o tom, zda mu dotace bude poskytnuta. Často se jedná o případy, kdy se předkladatelé rozhodnou pro jinou podobu, ve které projekt chtějí předložit a raději ho proto sami stáhnou ještě před tím, než dojde k jejich hodnocení.

³³ Analýza rizik je prováděna ze strany šlo u projektů, které dosáhly minimální bodové hranice během hodnocení projektů. Rizika se vztahují k možným nepředvídaným a nezpřístupitelným výdajům projektu. V návaznosti na kontrolu mohl být doporučená úprava rozpočtu projektu. Pokud projekty touto fází hodnocení neprojdou, nejsou doporučený ke schválení Výborem.

Tabulka 15: Zrušené projekty

Název projektu	Číslo výzvy	Výše dotace z rozpočtu RR Kř	Stav projektu
Farma Blaník – zážitky na statku	4	42 840 819	N5
Resort Zduchovice – Congress&Wellness Hotel	4	50 000 000	N5
Wellness Park Chateau Mcely	4	42 003 547	N7
Realizace Světového muzea mýdla	5	40 785 478	N5
Královský průvod z Prahy na Karlštejn	6	9 579 167	N7
Organizace cestovního ruchu na území Středočeského kraje	6	17 460 847	N7
Rakovnicko. Kde se budete mít dobře.	18	3 759 662	N5
Osobnosti Středočeského kraje	18	9 921 235	N7
Rekonstrukce hotelu Lerný Kř v Kutné Hoře	21	3 374 108	N4
Statek Vletice	35	13 288 102	N8
Kongresové a relaxační centrum Lobel	55	44 175 663	N4
Centrum Dubno	55	40 280 465	N4
Sportovní areál MILTEN	55	43 956 770	N4
Turistické středisko Tupadly	55	14 686 153	N5
Rekonstrukce historického mlýna Nový Knín	55	10 218 810	N5
Propagace CR ve Středočeském kraji – Dovolená v srdci Lěch	56	7 999 296	N5
Propagace CR ve Středočeském kraji – hotelová kampaň	56	4 779 200	N5
Akce v údolí Berounky	57	2 245 016	N5
Turistická destinace Kouřimsko – putování středem Evropy	57	1 553 200	N5
Informační portál cestovního ruchu ve Středočeském kraji	93a	4 864 363	N5
Dostavba areálu lidových staveb v Kouřimi	93a	85 649 452	N7

Vlastní zpracování dle dat k registrovaným projektům poskytnutých ze strany ŠO

5.4.3 Projekty dle právní formy žadatele

V následujícím textu se práce zaměřuje na analýzu předkládaných projektů dle právní formy jejich žadatele a dále na územní rozložení podpořených projektů. Tato analýza se vztahuje nejen k finálně podpořeným projektům, ale souhrnně ke všem projektům předloženým k registraci. Nejdříve se práce zabývá analýzou struktury projektů dle právní formy žadatelů, z jejichž strany byly předkládány. Informace o projektech, které byly autorce poskytnuty ze strany ÚRR, uvádí přehled 23 různých právních forem, ve kterých se žadatelé o podporu ucházeli. Toto 23 různých právních forem bylo sloučeno do šesti sledovaných kategorií. Tímto kategoriemi, včetně přehledu zahrnutých právních forem jsou:

- kraj a kraj, příspěvková organizace zřízená krajem a územním samosprávním celkem,
- nestátní neziskové organizace a zahrnuje obecně prospěšné společnosti (o.p.s.),
- obce a dobrovolný svazek obcí, obec, obec nebo městská část hlavního města, svazek obcí,

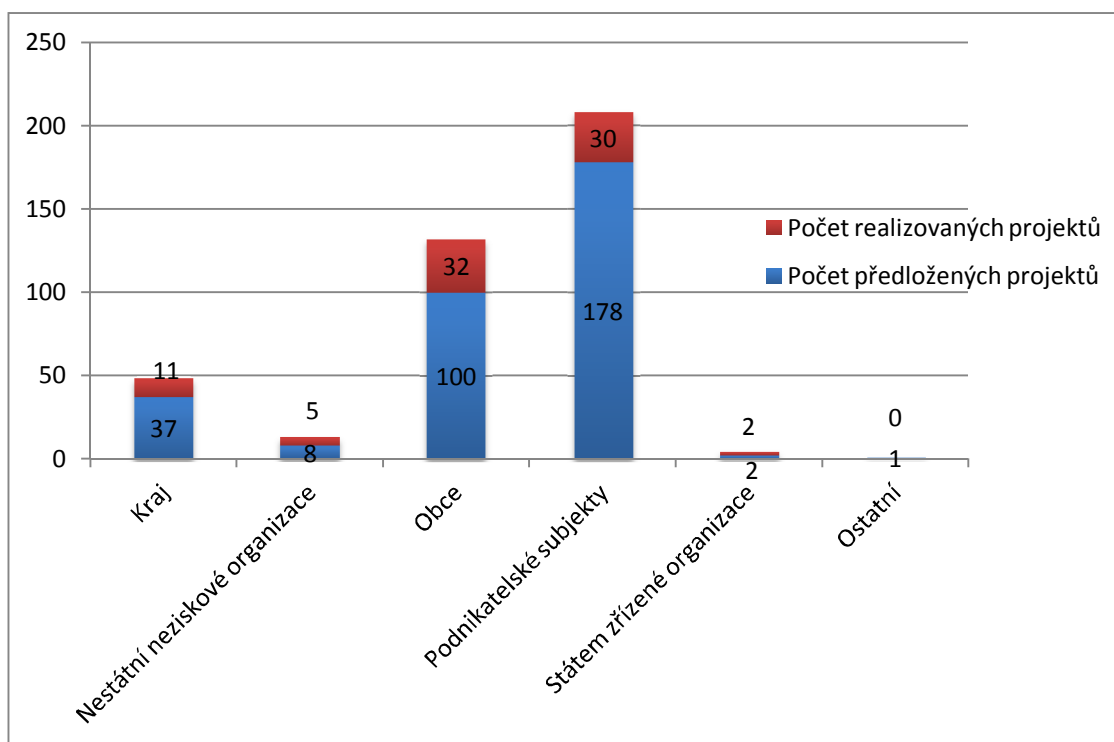
- podnikatelský subjekt – akciová společnost, církevní organizace, nadace, nadační fond, samostatná hospodářská rolníci, živnostníci zapsaní a nezapsaní v obchodním rejstříku, společnost s ručením omezeným, zájmové sdružení, sdružení (svaz, spolek), organizační jednotka sdružení,
- státem zřízená organizace – veřejná výzkumná instituce,
- ostatní – Hospodářská komora ČR.

Nejvíce projektů bylo předloženo ze strany podnikatelských subjektů (178). Naopak pouze jediný projekt předložila Hospodářská komora ČR sledovaná v kategorii žadatelů s označením **A Ostatní**. Nejvíce projektů mimo již zmíněnou kategorii neaktivních podnikatelských subjektů předložili obce (100) následované krajem (37) a nestátními neziskovými organizacemi (8). V hodnotovém vyjádření bylo nejvíce projektů realizováno ze strany obcí (32). Dále následovaly podnikatelské subjekty (30) a kraj (11). Vzhledem k počtu předložených projektů je nejvíce realizovaných projektů registrováno v případě nestátních neziskových organizací, kde jich bylo z osmi předložených projektů realizováno (v tomto případě dokonce finálně dokončeno³⁴) celkem pět. Je však důležité mít na paměti, že tohoto uspokojivého výsledku bylo dosaženo z malého vzorku předkládaných projektů ze strany NNO. Zejména v případě obcí a podnikatelských subjektů bylo předloženo nepoměrně více projektů, což jako jedna z příčin vysvětluje důvod úspěšnosti neziskových organizací co do počtu realizovaných projektů. Realizovanými projekty jsou souhrnně označovány projekty, které během projektového cyklu dosáhly stavů P45, P5, P6, P7, P8³⁵. Jedná se tedy o projekty, které se právně nacházejí ve stavu realizace, již byly realizovány a čekají na proplacení nebo jsou již finálně dokončeny.

³⁴ Takto jsou označovány projekty, které jsou již zrealizované, proplacené a uplynula u nich doba udržitelnosti. Ta je součástí projektového cyklu popsaného v podkapitole 4.3. Doba udržitelnosti představuje časový úsek po dokončení realizace projektu, během kterého je sledováno, zda projekt stále odpovídá účelu a cílům, za jejichž účelem byl podpořen. U MSP je tato doba 2 roky, u velkých podniků 5let.

³⁵ V případě obcí je jako realizovaný projekt označován také projekt ve stavu P33, který říká, že projekt byl Výborem schválen k financování. Jedná se pouze o jeden takto označený projekt.

Graf 1: Počet předložených a realizovaných projektů dle typu právní formy žadatele

Vlastní zpracování dle dat k registrovaným projektům poskytnutých ze strany ŠO

5.4.4 Prostorové rozložení podpošených projektů

Následující část práce se zabývá prostorovým rozložením podpory v rámci regionu soudržnosti Střední Lěchy. Pro tyto účely jsou východiskem data dostupná za všechny doposud předložené projekty k registraci poskytnutá ze strany ÚRR. Analýza tedy pracuje nejen s podpošenými projekty uváděnými v Seznamu příjemců podpory, ale se všemi předloženými žádostmi za celé období.

Na území Středočeského kraje se nachází celkem 12 okresů, 26 obcí s rozšířenou působností (ORP) a 55 obcí. Námi uvažované prostorové rozložení podpošených projektů cestovního ruchu se vztahuje právě k obcím s rozšířenou působností. Sledujeme, která ORP byla vzhledem k počtu předkládaných projektů úspěšná nejvíce a zda byla podpora rozložena rovnoměrně.

Údaje využívané pro tuto analýzu byly autorce poskytnuty oddělením Monitoringu, evaluace a udržitelnosti projektů Regionální rady regionu soudržnosti Střední Lěchy. Pro účely analýzy je důležité vymezit kritéria stanovená pro prostorové rozložení podpory mezi ORP. Jak je uvedeno v podkapitole 4.2., jedním z možných příjemců v prioritní ose cestovní ruch mohou být v případě regionu soudržnosti Střední Lěchy právě obce. Námi prováděná analýza pro

účely hodnocení uvažuje pouze obce, u kterých je možné alokovanou podporu spojit pouze s jednou konkrétní ORP. Přesně, kdy byla podpora v předkládaných projektech vztažena k několika ORP souhlasily byly z analýzy vyloučeny. Důvodem byla nemožnost přiznání konkrétní výše podpory pro konkrétní obec v rámci dané skupiny dotčených ORP. Takových projektů, které souhlasily alokovaly podporu mezi větší počet obcí, bylo z celkového vzorku 326 předložených žádostí zaznamenáno 27. Z tohoto počtu bylo realizováno 8 projektů. Tento fakt, tedy námi uvažovaná tabulka prostorové alokace podpory opomíjí, ovšem v textu tyto žádosti, zejména ty které byly schváleny, dále přibližíme.

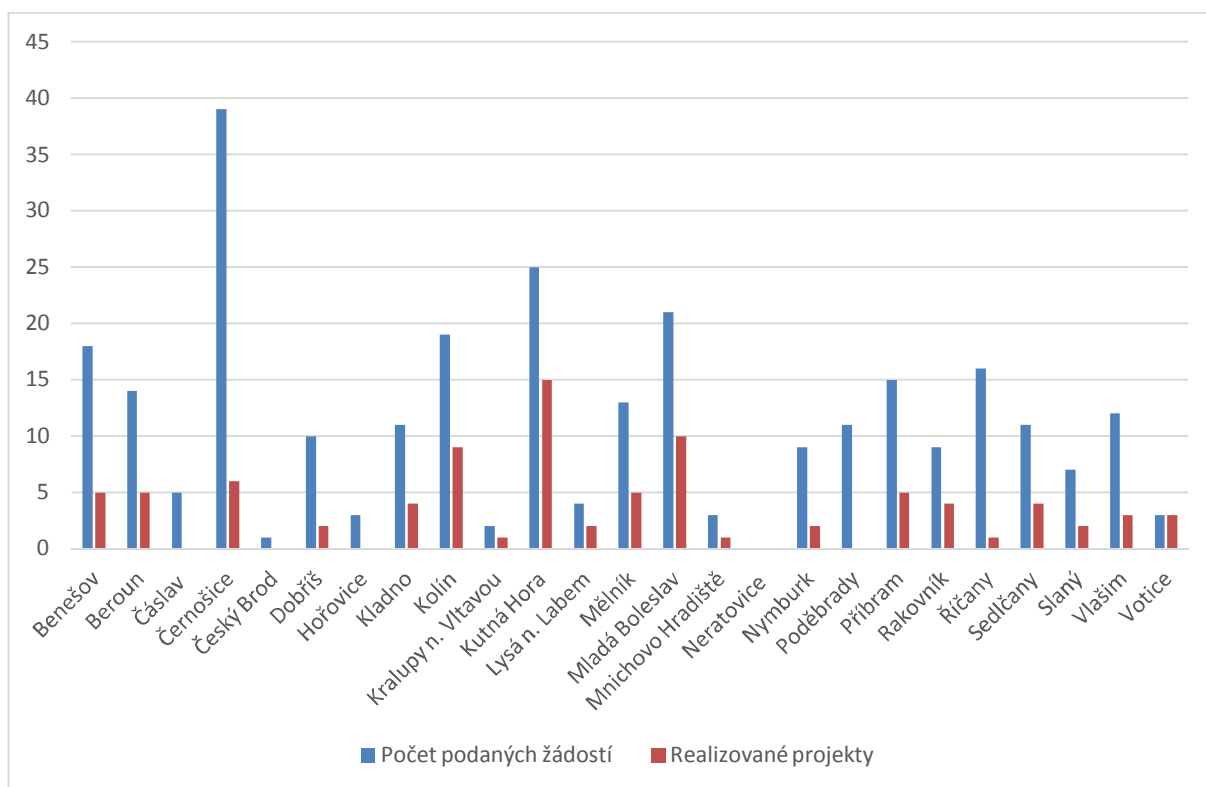
Jak je uvedeno v grafu, z celkového počtu 26 obcí s rozšířenou působností samostatnou žádost o podporu nepředložily pouze Neratovice, které jsou jednou z ORP ve Středočeském kraji, ovšem náš graf je z tohoto důvodu neuvažuje. Byly sice jednou z dotčených ORP ve dvou společně předkládaných žádostech, ale samostatně se k nim podpora v žádném z projektů nevztahovala. Žádosti, ve kterých se Neratovice stávaly dotčenou ORP pro příjem podpory, se v prvním případě vztahovaly ke schválenému projektu budování cyklostezky v Polabí a v druhém případě se jednalo o neúspěšný projekt s názvem *EURO SOUTĚŽ (Střední Lelchy – VÁŽE VÝHRA)*.

Naopak nejvyšší počet žádostí byl s přímým dopadem podpory pro konkrétní ORP byl předložen pro ORP Lernočice (39) a Kutná hora (25). Z toho pro Kutnou horu bylo realizováno 15 projektů. Tento nadprůměrný výsledek je v případě Kutné hory zčásti ovlivňován skutečností, že se jedná o žádoucí turistickou destinaci zapsanou na seznamu UNESCO a zejména také intenzivní činností, kterou co do počtu předkládaných žádostí o podporu vykazuje ze strany organizace destinačního managementu působící v Kutné hoře již *Průvodcovská služba Kutná Hora s.r.o.* (k destinačnímu managementu regionu soudržnosti Střední Lelchy viz podkapitola 2.3.). Dle grafu je patrné, že nejvíce dotčenou ORP pro alokaci podpory byly Lernočice, ovšem souhlasí je nutné dodat, že i přes vysoký počet předložených žádostí jejich úspěšnost nebyla v porovnání s ostatními ORP příliš vysoká. Z celkem 39 předložených projektů jich bylo realizováno pouze 6. Nejvíce podpory tak bylo v uvedeném pořadí alokováno mezi Kutnou Horu, Mladou Boleslav, Kolín a Lernočice.

Projekty, které se vztahovaly k celé skupině ORP souvisely především s budováním cyklostezek, propagací turistických destinací a podporou kulturních akcí. Samotný charakter těchto projektů předpokládá spolupráci většího počtu obcí. Jednalo se také například o tzv. *road tripy* po Středočeském kraji, realizované za účelem jeho zviditelnění jako turistické

destinace. Představitelem projektu určeného na podporu pořádání kulturních akcí jako nástroje ke zvýšení atraktivity kraje byl projekt *Varhany znějí*. Jedná se o dosud fungující hudební festival konající se ve Slaném. Za kategorií projektů vytvářejících nové kilometry cyklostezek je příkladem takového projektu realizovaný projekt *Průhonice na kole*, jehož podpora zasahuje obce Lernošice a Slaný, a který je již realizován i proplacen.

Graf 2: Alokace do obcí s rozdílnou působností ve Středočeském kraji

Vlastní zpracování dle dat k registrovaným projektům poskytnutých ze strany ŠO

Závěr

Cílem práce bylo vyhodnotit včasně zaměření podpory cestovního ruchu, výši finanční alokace ve vypsáních výzvách a vytvoření kategorizace podpořených projektů v Regionálním operačním programu Střední Lěchy. Prostřednictvím naplnění těchto cílů probíhalo hodnocení podpory cestovního ruchu v tomto operačním programu. Uplatňována metoda pro dosažení cílů byla analýza zveřejňovaných evaluačních dokumentů za jednotlivé roky programu a syntéza dlouhých dat do uceleného rámce s výpovědní hodnotou pro celé programové období.

Hodnocení včasného zaměření podpory, tedy prvního ze stanovených cílů, probíhalo skrze analýzu indikátorové soustavy programu. Analýza prokázala souvislost mezi definovanými indikátory a naplňováním stanovených cílů programu. Tímto cílem bylo zvýšení návštěvnosti a generovaných příjmů z cestovního ruchu v regionu Střední Lěchy. O včasném zaměření podpory vypovídá nastavení sledovaných indikátorů. Prostřednictvím indikátorů tak podpora ze strukturálních fondů směřovala na budování a modernizaci látek, rekonstrukci památkových objektů, budování cyklostezek a tvorbu nových pracovních míst v cestovním ruchu.

Analýza upozornila na provedenou revizi nastavení indikátorové soustavy v roce 2009. Původně plánovaný počet nově vybudovaných kilometrů cyklostezek se ukázal jako nereálný a hodnota indikátoru tak byla snížena ze 150 km na současných 50 km. Spolu s tímto indikátorem byl současně plánovaný počet rekonstruovaných objektů a vytvořených látek i počet nově vytvořených pracovních míst. Na rozdíl od budování cyklostezek se tyto indikátory vyvíjely neekonomicky a již v roce 2008 byly díky předloženým projektům zcela naplněny. Analýza prokázala, že definované indikátory byly určující pro výslednou podobu struktury podpořených projektů a že jejich stav na konci sledovaného období odpovídá původně definovaným hodnotám z Programového dokumentu k ROP SL z roku 2007.

Analýza vypsáních výzev prokázala navýšení původně stanovené výše finanční podpory pro oblast cestovního ruchu z počátku programového období v roce 2007. Mezi projekty cestovního ruchu mohl být z Evropského fondu regionálního rozvoje rozděleno přibližně 2,4 mld. Kč. Celková výše podpory rozdělená mezi žadatele o dotaci na konci programového období v jednotlivých vypsáních výzvách však vypovídá o 25% navýšení proti počáteční hodnotě. Navýšení se nejvíce projevilo na oblasti podpory 2.3. *Propagace a šíření*

turistických destinací Středočeského kraje, kde byla původní hodnota podpory navýšena o 91 %. Analýza výzev dále prokázala, že nejvíce prostředků bylo uřeno na projekty z oblasti podpory 2.2. *Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu*. Jednalo se o částku ve výši 1,6 mld. Kč. Pro tuto oblast bylo také ve sledovaném období vypsáno nejvíce výzev, což potvrzuje souvislost mezi výší podpory a počtem vypsanych výzev pro danou oblast podpory. Celkově výzvy těly velkému zájmu žadatelů. Zejména v projektech z oblasti podpory 2.1. *Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu* byl objem požadovaných finančních projektů v projektech předkládaných k registraci více než dvojnásobný oproti výši rozdělované podpory.

V rámci třetího cíle práce byla vytvořena kategorizace podpořených projektů. Provedená kategorizace všech 117 podpořených projektů umožnila prokázat, do jaké oblasti cestovního ruchu směřovalo nejvíce podpory, jaké právní formy nejčastěji nabývali žadatelé a do kterých obcí směřovala podpora nejvíce. Nejvyšší částka – 666,1 mil. Kč směřovala na projekty evidované v kategorii *Kulturní – historické památky*. Výše podpory je projevem charakteru tzv. tvrdých projektů, které zakládají nutnost objemných investic na rekonstrukce a výstavbu objektů. Tento fakt ovlivňuje nižší počet podpořených projektů v této kategorii ve srovnání s ostatními. Nejvíce projektů – 36 bylo podpořeno v kategorii *Produkty cestovního ruchu, jejich marketing a propagace*. Projekty z této kategorie mají charakter tzv. měkkých projektů a nevyplývá z nich nutnost objemných investic spojených s výstavbou zařízení či náklady na rekonstrukci. Alokovaná podpora tak mohla být použita na realizaci většího množství projektů.

Nejčastějším předkladatelem projektů byly ve sledovaném období podnikatelské subjekty. Následovaly obce, kraj a neziskové organizace. V poměru k počtu předložených projektů k registraci bylo nejvíce projektů realizováno na straně neziskových organizací. Pokud však zohledníme nepoměrně vyšší počet registrovaných projektů na straně podnikatelských subjektů a obcí, byl jimi zaznamenaný počet realizovaných projektů pro naplnění cílů programu mnohem podstatnější.

Analýza prostorového rozložení projektů prokázala, že nejvíce projektů bylo realizováno v Kutné Hoře, která se jako dotčená ORP samostatně objevovala ve 25 projektech. Většinou v nejvíce projektech byly jako místo určení projektu identifikovány Lernočice. Z tohoto vysokého počtu projektů jich však bylo realizováno poměrně málo. Mimo tyto dvě nadprůměrné hodnoty bylo prostorové rozložení projektů vcelku srovnatelné.

Přínos práce autorka spatšuje v práci s daty, která byla poskytnuta ze strany ÚRR a doplnila tak informace potřebné pro naplnění definovaných cílů diplomové práce. Jako překážka pro zpracování analýzy programu je hodnocena nekomplexnost dat ve zveřejňovaných dokumentech na internetových stránkách programu. Zejména problematické bylo dohledat všechny vypsané výzvy za období, protože v deklarovaném archivu výzev jich nebyly všechny evidovány. Ovšem vstšcnost ze strany ÚRR tento problém umožnila vyšěgit.

Prostor pro další zkoumání problematiky se nachází v práci s ucelenými daty za celé programové období. V současné době programové období teprve dobíhá a zatím nejsou dostupná všechna finální data za realizované projekty. Z tohoto hlediska tedy ještě není možné posoudit dopady realizovaných projektů optikou delšího časového horizontu, která by například umožnila zhodnotit, zda všechny podpošené projekty obstály a udržely se v provozu i bez další možnosti dotace, či zda všechna vytvošená pracovní místa zůstala zachována a všechny vytvošené kilometry cyklostezek jsou stále v provozu.

Doufejme, že i do dalších let bude cestovní ruch předmětem podpory ze strukturálních fondů v této či jiné podobě, která nadále zajistí, že se odvíjí bude vyvíjet systematicky ve všech regionech EU. V uplatnění prvku systematickosti, a zajištění koordinace provádění politiky cestovního ruchu napříč všemi regiony EU, je spatšován hlavní přínos implementace podpory pro cestovní ruch formou strukturálních fondů.

VYSTOUPIL, Jiří a Marin ČAUER. Regionální operační programy jako nástroj podpory cestovního ruchu v ČR. *Regionální studia*. 2010, 1, s. 38-50.

Elektronické monografie, Plánky a dokumenty

Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013. Praha: MMR ČR, odbor evropských fondů, 2007, 28 s. ISBN 978-80-254-0319-8.

EURAKTIV. *Implementační struktura fondů EU v ČR a role NOK* [online]. 2012 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/link-dossier/implementacni-struktura-evropskych-fondu-v-cr-a-role-nok-000090>

EUROVISION S.R.O. *Region a cestovní ruch* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/b4aff6ee-1f70-4bb7-bbc6-142734ba4d5d/GetFile11.pdf>

EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské unie: Regionální politika* [online]. Lucemburk, 2014 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/regional_policy_cs.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Evropské strukturální a investiční fondy: Prioritní osa* [online]. 2009 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/P/Prioritni-osa>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Evropské strukturální a investiční fondy: Absorpční kapacita* [online]. 2009 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/A/Absorpcni-kapacita>

REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM STŘEDNÍ LECHEY. *Seznam příjemců podpory k 1. 3. 2015* [soubor ve formátu pdf]. Březen 2015, Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/vyzvy.php?vysledky=true&mid=168b9230-949f-102b-acac-00e0814daf34&isCategory=true>

STŘEDNÍ LECHEY, Marie, Jaroslav MUŠÍK a Pavel KAJML. *Spolupráce ve veřejné správě a privátního sektoru v cestovním ruchu* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha, 2007 [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/18d504b8-c3db-4d9e-aba8-7f6acfa2ee38/GetFile3_1.pdf

Elektronické periodikum

ROPOVINY - Informační zpravodaj Regionálního operačního programu Střední Leczy: *Něco málo o projektovém cyklu* [online]. Praha, 2008 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=c893dd60-d767-102b-b3fd-00304>

ROPOVINY - Informační zpravodaj Regionálního operačního programu Střední Leczy: *Nová verze Výběvých kritérií ROP NUTS 2 Střední Leczy* [online]. Praha, 2009 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=c893dd60-d767-102b-b3fd-0030488c557c88c557c>

ROPOVINY - Informační zpravodaj Regionálního operačního programu Střední Leczy: *ROP SE rozdělí poslední prostředky*, [online]. Praha, 2014, [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=c893dd60-d767-102b-b3fd-0030488c557c>

ROPOVINY - Informační zpravodaj Regionálního operačního programu Střední Leczy: *ROP SE získal dodatečnou pět miliard Kč*, [online]. Praha, 2013, [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=c893dd60-d767-102b-b3fd-0030488c557c>

Evaluační a programové dokumenty

*Analýza pokroku realizace ROP **SE** k 31. 12. 2008* [soubor ve formátu pdf]. Prosinec 2008. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=4d5bd31a-8607-102c-8f28-00e0814daf34>

*Analýza pokroku realizace ROP **SE** k 31. 12. 2009* [soubor ve formátu pdf]. Prosinec 2009. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=4d5bd31a-8607-102c-8f28-00e0814daf34>

*Analýza pokroku realizace ROP **SE** k 31. 12. 2010* [soubor ve formátu pdf]. Prosinec 2010. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=030441f2-1036-11e1-a696-5254003d369a>

*Analýza pokroku realizace ROP **SE** k 31. 12. 2011* [soubor ve formátu pdf]. Prosinec 2011. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=0a47e3d2-0253-11e2-86f2-52540037481c>

*Analýza pokroku realizace ROP **SE** k 31. 12. 2012* [soubor ve formátu pdf]. Prosinec 2012. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=2e63649c-c2b2-11e2-a3ae-5254003d369b>

*Analýza pokroku realizace ROP **SE** k 30. 6. 2013* [soubor ve formátu pdf]. L'erven 2013. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=2e63649c-c2b2-11e2-a3ae-5254003d369b>

MMR L'R (2007): *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v **ER** na období 2007 ň 2013*, Praha

MMR L'R (2007): *Národní strategický referenční rámec **ER** 2007 ň 2013*, Praha

*Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední **Lechy** 2007 ň 2013* [soubor ve formátu pdf]. Prosinec 2007. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=922ac186-949f-102b-acac-00e0814daf34>

*Výroční zprávy o provádění ROP **SE** 2008–13* [soubor ve formátu pdf]. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=f9edaf4e-d1f4-102b-9c5f-00e0814daf34>

*Zpráva o realizaci Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední **Lechy** pro 17. zasedání Monitorovacího výboru* [soubor ve formátu pdf]. Zář 2014. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: http://www.ropstrednicechy.cz/mv_verejne_clanky.php?id=e8c532bc-7a1b-11e4-9c26-5254003d369b

Seznam zkratek

AO Auditní orgán

CR Cestovní ruch

ČNB Česká národní banka

ČR Česká republika

EHS Evropské hospodářské společenství

EK Evropská komise

ERDF Evropský fond regionálního rozvoje

ES Evropská společenství

ESF Evropský sociální fond

EU Evropská unie

FS Fond soudržnosti

HDP Hrubý domácí produkt

IOP Integrovaný operační program

MMR Ministerstvo pro místní rozvoj

MSP Malé a střední podniky

NNO Nestátní nezisková organizace

NRP Národní rozvojový plán

NSRR Národní strategický referenční rámec

NUTS Nomenclature des unités territoriales statistiques

OP Operační program

ORP Obce s rozšířenou působností

PCO Platební a certifikační orgán

ROP Regionální operační program

RR Regionální rada

SOŠ Státní orgán

SL Střední Lěchy

SF Strukturální fondy

SOZS Strategické obecné zásady Společenství

SROP Společný regionální operační program

NOK Národní orgán pro koordinaci

STIS Středočeská turistická a informační služba

ÚRR Úřad Regionální rady

Seznam tabulek

TABULKA 1: KLASIFIKAČNÍ KRITÉRIA ZAŘAZENÍ NUTS.....	18
TABULKA 2: PŘEHLED OPERAČNÍCH PROGRAMŮ V LŘ 2007 -13.....	35
TABULKA 3: PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU A JEJÍ STRUKTURA V REGIONÁLNÍCH OPERAČNÍCH PROGRAMECH	36
TABULKA 4.: VÝVOJ INDIKÁTORU POĚTU PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ NA ROZVOJ ČR.....	52
TABULKA 5: VÝVOJ INDIKÁTORU POĚTU NOVĚ VYTVOŘENÝCH KM CYKLOSTEZEK	53
TABULKA 6: VÝVOJ INDIKÁTORU POĚTU ZREKONSTRUOVANÝCH PAMÁTKOVÝCH OBJEKTŮ	54
TABULKA 7: VÝVOJ INDIKÁTORU POĚTU NOVĚ VYBUDOVANÝCH NEBO ZREKONSTRUOVANÝCH LŮK	55
TABULKA 8: VÝVOJ INDIKÁTORU POĚTU VYTVOŘENÝCH PRACOVNÍCH MÍST V RÁMCI PROJEKTŮ NA ROZVOJ ČR..	56
TABULKA 9: PŘEHLED VYPANÝCH VÝZEV PRO PRIORITYNÍ OSU CESTOVNÍ RUCH V OBDOBÍ 2007-13	59
TABULKA 10: PODÍL FINANCOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH PRIORITYNÍCH OS NA PROGRAMU ROP SE	61
TABULKA 11: PODÍL JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ PODPORY NA FINANCOVÁNÍ PRIORITYNÍ OSY CESTOVNÍ RUCH.....	61
TABULKA 12: VÝŠE FINANČNÍ ALOKACE V JEDNOTLIVÝCH VYPANÝCH VÝZVÁCH.....	63
TABULKA 13: PODÍL VÝŠE PODPORY NA ČR V JEDNOTLIVÝCH REGIONÁLNÍCH OPERAČNÍCH PROGRAMECH.....	65
TABULKA 14: POĚET PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ DLE KATEGORIÍ A VÝŠE POSKYTNUTÉ DOTACE	68
TABULKA 15: ZRUČENÉ PROJEKTY	70

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: REGIONY SOUDRŽNOSTI NUTS 2 v ČR	19
OBRÁZEK 2: ZÁVISLOST VZDÁLENOSTI NÁVŠTĚVNÍKA A VELIKOSTI DESTINACE.....	26
OBRÁZEK 3: SCHÉMA SPRÁVY CESTOVNÍHO RUCHU VE STŘEDOLESKÉM KRAJI	28
OBRÁZEK 4: HIERARCHIE A VLOŽENÍ STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ URČUJÍCÍCH IMPLEMENTACI STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ	30
OBRÁZEK 5: PŘEHLED PRIORITYNÍCH OS PROGRAMU ROP STŘEDNÍ LÉČY	43
OBRÁZEK 6: SCHÉMA PROJEKTOVÉHO CYKLU	48

Seznam grafů

GRAF 1: POLET PŘEDLOŽENÝCH A REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ DLE TYPU PRÁVNÍ FORMY ŽADATELE	72
GRAF 2: ALOKACE DO OBCÍ S ROZLIŠENOU PRÁVNÍ SOBNOSTÍ VE STŘEDOLÁSKÉM KRAJI.....	74

Seznam příloh

Příloha 1	<i>Ukázka kategorizace projektů ve vybraných kategoriích.</i>
Příloha 2	<i>Stavy projektů N a P během projektového cyklu.</i>
Příloha 3	<i>Přehled podpořených projektů v programu ROP SR k 1. 3. 2015.</i>
Příloha 4	<i>Ukázka dat poskytnutých ze strany ÚRR.</i>

Tabulka 16: Ukázka kategorizace projektů ve vybraných kategoriích

Kulturní- historické památky
Rekonstrukce západního křídla zámku Liblice
Rekonstrukce a nové využití zámku v Roztokách u Prahy
Rekonstrukce zámku Rataje nad Sázavou - I. Etapa
Muzea, galerie
Muzeum cukrovarnictví, lihovarnictví, šepství a města Dobruška
Muzeum skla v zámku Dlouhá Lhota
Muzeum klasického knihovníctví v Rohovnicích
Ubytovací zařízení
Výstavba Penzionu U zchudlých šlechticů
Rekonstrukce hotelu Montana - Monínec
Penzion Pod Zámkem
Cyklostezky
Cyklostezka Kladno, Koňová hora - Malé Kyčice
Polabská cyklostezka - Brandýs nad Labem a okolí
Cyklostezka Horní Polápy - Vlnovec - Zelín
Sportovní- rekreační infrastruktura a zařízení
Sportovní areál Běže - vstupní brána do Středočeského kraje
Zvýšení využitelnosti sportovního areálu Sletice pro rozvoj cestovního ruchu ve Středních Lázech
Výstavba a vybavení sportovního rekreačního zařízení v Kosmonosech
Produkty CR, jejich marketing a propagace
Prezentace na veletrzích cestovního ruchu a vytvoření stánku
Podlipansko všemi smysly - turisté vítáni
Krajinou Karla IV.
Ostatní
Turistická rozhledna Velká Buková
Vodácké tábořiště se sociálním zázemím Bažina
In-line park Bezdrůž
Zařízení pro kongresový CR
Multifunkční kongresový areál Lápi hnízdo
Sportovní centrum Rudolfa Kraje - II. etapa
Rozšíření kolečkových a ubytovací kapacity na farmě Michael

Vlastní zpracování dle dokumentu Seznam projektů podpory k ROP SE

Příloha 2

Tabulka 17: Stavy projektů během projektového cyklu

Značení stavu	Stav v průběhu projektového cyklu
N11	Projektová žádost nesplnila podmínky přijatelnosti
N12	Projektová žádost nesplnila formální náležitosti
N13	Projekt ohodnocen, nedosáhl minimální bodové hranice
N2	Projekt nedoporušen / neschválen
N21	Projekt neschválen VRR k financování
N4	Projekt nesplnil podmínky pro vydání Rozhodnutí / podpis Smlouvy
N5	Projektová žádost stažena žadatelem/ukončena s O/ZS
N7	Projekt nedokončen / stažen
N8	Rozhodnutí/Smlouva ukončena ze strany s O/ZS
P13	Projekt ohodnocen, dosáhl minimální bodové hranice
P33	Projekt schválen VRR k financování
P45	Projekt v realizaci
P5	Realizace projektu ukončena
P6	Financování projektu ukončeno
P7	Výdaje projektu certifikovány
P8	Projekt finálně uzavřen

Vlastní zpracování dle dat poskytnutých ze strany ÚRR

Příloha 3

Obrázek 7: Ukázka seznamu podpořených projektů

Název projektu	Oblast podpory	Číslo výzvy	Alokovaná částka	Stav projektu
SPORT-RELAX CENTRUM MONÍNEC	2.1	4	50 000 000	projekt finálně uzavřen
Venkovský turistický komplex služeb v Třebízi	2.1	4	11 601 600	projekt finálně uzavřen
Multifunkční kongresový areál Čapí hnízdo	2.1	4	50 000 000	projekt finálně uzavřen
Zvýšení ubytovacích kapacit a zlepšení kvality služeb v destinaci Kutnohorska	2.1	4	17 202 386	projekt finálně uzavřen
Revitalizace areálu hotelu Vyhlička v Kokořinském Dole	2.1	21	38 247 035	projekt finálně uzavřen
Zřízení muzea historie vesnických obchodů v Karlštejně	2.1	34	3 983 970	výdaje projektu certifikovány
Zvýšení atraktivity rekreačního střediska Drhleny v Českém ráji o sportovně-rekreační zařízení	2.1	34	2 648 819	výdaje projektu certifikovány
Sportovní centrum Rudolfa Kraje - II.etapa	2.1	34	4 125 170	projekt finálně uzavřen
Multifunkční turistické, sportovní, společenské a konferenční CENTRUM	2.1	34	9 965 718	projekt finálně uzavřen
Rekonstrukce hotelu Montana - Monínece	2.1	55	44 021 201	výdaje projektu certifikovány
Aktivní dovolená na Kutnohorsku	2.1.	4	2 999 260	projekt finálně uzavřen
Stavební úpravy, přístavba a změna užívání hospodářské budovy na WELLNESS - GOLF KONOPIŠTĚ	2.1.	55	44 187 385	výdaje projektu certifikovány
Penzion Pod Zámek	2.1.	55	4 756 518	výdaje projektu certifikovány
Sportovně rekreační areál Chotětice		4	34 633 087	výdaje projektu certifikovány
Obnova výletní restaurace a stavba rozhledny	2.1.	55	31 278 651	výdaje projektu certifikovány
Výstavba Penzionu U zchudlých šlechticů	2.1.	55	38 751 266	výdaje projektu certifikovány
Ubytovací zařízení a doplňkové služby v obci Dlouhá Lhota	2.1.	55	39 323 167	výdaje projektu certifikovány
Penzion SOMNIUM	2.1.	55	32 327 500	výdaje projektu certifikovány
Rozšíření školící a ubytovací kapacity na farmě Michael	2.1.	55	21 258 473	projekt finálně uzavřen
Výstavba a vybavení sportovně-rekreačního zařízení v Kosmonosech	2.1.	55	20 268 977	výdaje projektu certifikovány
Penzion v Nových Zámcích u Křince se zázemím pro využití i handicapovanými osobami	2.1.	55	13 612 180	výdaje projektu certifikovány
Zámek Ratměřice - rekonstrukce kulturní památky pro cestovní ruch	2.1.	55	41 905 539	projekt v realizaci
Sportovní areál Břve - vstupní brána do Středočeského kraje	2.1.	4	23 439 025	výdaje projektu certifikovány
LORETA, SPORTOVNĚ RELAXAČNÍ CENTRUM	2.1.	55	44 761 754	výdaje projektu certifikovány
Turistická rozhledna Velká Buková	2.2.	5	5 777 386	projekt finálně uzavřen
Zrušský zámek ožívá - II.etapa	2.2.	5	91 035 524	výdaje projektu certifikovány
In-line stezka a cyklostezka Benátky - Zdětín	2.2.	5	20 298 680	projekt finálně uzavřen
Muzeum cukrovarnictví, lihovarnictví, řepařství a města Dobrušky	2.2.	5	165 109 031	projekt finálně uzavřen
Farní muzeum v Kondraci - návštěvnícké centrum	2.2.	5	14 152 180	výdaje projektu certifikovány
Kamýk nad Vltavou - výlet do středověku	2.2.	5	20 512 109	výdaje projektu certifikovány
Muzeum vesnických staveb Vysoký Chlumec (MVS VCH)	2.2.	5	25 815 410	výdaje projektu certifikovány
Rekonstrukce západního křídla zámku Liblice	2.2.	5	32 435 189	projekt finálně uzavřen
Rekonstrukce zámku Rataje nad Sázavou - I. etapa	2.2.	5	5 331 108	projekt finálně uzavřen
Vnitřní a vnější expozice Muzea	2.2.	5	10 970 792	projekt finálně uzavřen
Podbrdské muzeum s památkou České mše vánoční, s galerií a expozicí historických automobilů	2.2.	5	70 598 000	výdaje projektu certifikovány
Dolnobřežanskem na kole - I. etapa	2.2.	22	20 204 170	výdaje projektu certifikovány
Cyklostezka Horní Počápy - Vlněves - Zelčín	2.2.	5	79 971 775	výdaje projektu certifikovány
Cyklostezka "Po stopách českých králů" - 1.část	2.2.	5	31 529 787	výdaje projektu certifikovány
Polabská cyklostezka - Brandýs nad Labem a okolí	2.2.	22	55 113 903	výdaje projektu certifikovány
Jednotný informační systém v Průhonickém parku	2.2.	29	3 495 500	výdaje projektu certifikovány
Metalová cesta Mladou Boleslaví	2.2.	29	14 639 964	výdaje projektu certifikovány
Rekonstrukce zámeckého areálu ve Všeradicích	2.2.	29	19 093 485	výdaje projektu certifikovány
Rozhlédí se okolo Bohdanče	2.2.	29	18 281 982	výdaje projektu certifikovány
Informační centrum Kutná Hora - Sedlec	2.2.	29	4 779 475	výdaje projektu certifikovány
TURINKA 2009	2.2.	29	10 685 197	výdaje projektu certifikovány
Lechnýřovna - nová atraktivita cestovního ruchu - expozice loutkářství a kulturní historie v Rakovní	2.2.	35	7 647 047	výdaje projektu certifikovány
Včelí svět v Hulicích - návštěvnícké centrum	2.2.	35	18 655 318	výdaje projektu certifikovány
Rekonstrukce zámku Rataje nad Sázavou - II. etapa	2.2.	35	17 779 810	výdaje projektu certifikovány
Rekonstrukce stáje a stodoly na muzeum historie Vltavy, muzeum balonového létání a informační centrum	2.2.	35	21 912 407	výdaje projektu certifikovány
Vodácké tábořiště se sociálním zázemím Baštin	2.2.	35	2 580 449	výdaje projektu certifikovány
Železniční naučnou stezkou za historií řepařské dráčky a okolí	2.2.	35	7 248 482	projekt finálně uzavřen
Muzeum skla v zámku Dlouhá Lhota	2.2.	35	13 226 848	výdaje projektu certifikovány
Cyklostezka Kladno, Kozová hora - Malé Kyšice	2.2.	38	19 556 604	projekt finálně uzavřen
Průhonice na kole	2.2.	38	20 705 591	výdaje projektu certifikovány
Cyklostezka LABE	2.2.	22	10 607 719	výdaje projektu certifikovány
Rekonstrukce a nové využití zámku v Roztokách u Prahy	2.2.	5	72 290 957	výdaje projektu certifikovány
Adaptace areálu Jezuitské koleje v Kutné Hoře pro potřeby cestovního ruchu	2.2.	93a	188 696 435	výdaje projektu certifikovány
Multifunkční turistické centrum	2.2.	93a	52 519 473	projekt v realizaci
IN-LINE PARK BEZDĚZ	2.2.	93a	64 768 125	projekt v realizaci
„Cyklostezka Rakovník - Pavlíkov“	2.2.	93a	11 127 133	projekt finálně uzavřen

Vlastní zpracování dle dokumenty Seznam projektů podpory k ROP SE

Příloha 4

Obrázek 8: Ukázka dat poskytnutých ze strany ÚRR

Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Právní forma	Typ žadatele	Převažující místo realizace
"Zvýšení ubytovacích kapacit v historickém jádru Kutná Hora"	15.2	15.2.1	N11 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Kutná Hora
SPORT-RELAX CENTRUM MONÍNEC	15.2	15.2.1	P8 Projekt finálně uzavřen	Společnost	Soukromá	Sedlec-Prčice
Venkovský turistický komplex služeb v Třebízi	15.2	15.2.1	P8 Projekt finálně uzavřen	Společnost	Soukromá	Třebíz
Relaxační, sportovní a konferenční centrum Popovičky	15.2	15.2.1	N11 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Popovičky
Cyklopenzion "U Marků" ve Hředlicích u Zdic	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Společnost	Soukromá	Hředle
Hotel Zlatý Kohout - konferenční sálek a dovybavení k certifikaci na Hotel Garni****	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Společnost	Soukromá	Mladá Boleslav
Aktivní dovolená na Kutnohorsku	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Živnostník	Soukromá	Rohozec
Přístavba penzionu Agáta Žďár	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Živnostník	Soukromá	Žďár
SPORTOVNÍ AREÁL BRVE - VSTUPNÍ BRÁNA DO STŘEDOČESKÉHO KRAJE	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Hostivice
Hotelový areál SK TRILOBIT***	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Černošice
Hotel Jesenice - vybudování sportovně-turistického centra	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Jesenice
HOTEL OSTROV - zkvalitnění poskytovaných služeb	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Nymburk
Výstavba penzionu-podpora cestovního ruchu se zaměřením na cykloturistiku	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Živnostník	Soukromá	Lety
Resort Zduchovice - Congress&Wellness Hotel	15.2	15.2.1	N5 Projektová žádost stažena žadatelem	Akciová společnost	Soukromá	Zduchovice
Penzion Thon Mělník	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Živnostník	Soukromá	Mělník
Rezidence Liběchov - 2. etapa	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Liběchov
Modernizace a zvýšení kapacity ubytovny Hradlo	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Kladno
Wellness Park Chateau Mcely	15.2	15.2.1	N7 Projekt nedokončen / stažen	Společnost	Soukromá	Mcely
Hotel s restaurací a pivovarem	15.2	15.2.1	N11 Projektová žádost nesplnila požadavky	Akciová společnost	Soukromá	Lety
Zámek Bon Repos - ubytovací a konferenční centrum	15.2	15.2.1	N11 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Stará Lysá
Sportovní a relaxační centrum Hubořinka	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Akciová společnost	Soukromá	Sulice
Přístavba hotelu Vorlina - nové ubytovací kapacity a půjčovna kol	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Společnost	Soukromá	Vlašim
Art Hotel Poděbrady	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Živnostník	Soukromá	Poděbrady
Farma Blaník - zážitky na statku	15.2	15.2.1	N5 Projektová žádost stažena žadatelem	Společnost	Soukromá	Ostrov
Revitalizace motelu Tempo	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Společnost	Soukromá	Benátky nad Jizerou
Vybudování a rekonstrukce PENZIONU P.HELLMANN	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Živnostník	Soukromá	Kolín
Jízdárna Martinice - víceúčelová hala	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Březnice
Seminární hotel DOB Centrum Dobřichovice	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Dobřichovice
Kongresové centrum Galatea	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Akciová společnost	Soukromá	Kosmonosy
Relax Hotel Javorník	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Čtyřkoly
Výstavba pensionu s jízdárnou	15.2	15.2.1	N11 Projektová žádost nesplnila požadavky	Živnostník	Soukromá	Tužoměřice
Rozšíření ubytovacích kapacit hotelu Decent Park	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Loket
Rozšíření multifunkčního statku VLETICE	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Společnost	Soukromá	Krásná Hora nad Vltavou
Multifunkční kongresový areál Čapí hnízdo	15.2	15.2.1	P8 Projekt finálně uzavřen	Akciová společnost	Soukromá	Olbramovice
Tenisový klub Tachlovice	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Tachlovice
Hotel Černý Orel	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Praha-Klánovice
Zvýšení ubytovacích kapacit a zlepšení kvality služeb v destinaci Kutnohorska	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Živnostník	Soukromá	Kutná Hora
Kulturně poznávací rekreační areál a sportoviště "Dragounská jízdárna"	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Živnostník	Soukromá	Brandýs nad Labem
Penzion Pivovarský dvůr Chýně	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Živnostník	Soukromá	Chýně
Rekonstrukce Parkhotel Hrušov Senohraby	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Senohraby
Legner Hotel Zvánovice	15.2	15.2.1	N12 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Zvánovice
Zvýšení ubytovacích kapacit a zlepšení kvality služeb - celoroční provoz	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Rabyně
Ubytování, relaxace, sport a poznávání v Ladově kraji	15.2	15.2.1	N11 Projektová žádost nesplnila požadavky	Živnostník	Soukromá	Světlá
Vybudování nového zázemí pro provoz a rozvoj vodáckého a turistického centra	15.2	15.2.1	N21 Projekt neschválen VRR k finálnímu uzavření	Společnost	Soukromá	Týnec nad Sázavou
Přestavba hospodářské budovy na penzion centra kočárového ježdění v Němčicích	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Sam.hosp.	Soukromá	Němčice
Rekonstrukce a rozšíření sportovně-rekreačního zařízení DTJ Řevnice	15.2	15.2.1	N11 Projektová žádost nesplnila požadavky	Společnost	Soukromá	Řevnice
Multifunkční sportovní centrum ATLAS	15.2	15.2.1	N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimálních podmínek	Společnost	Soukromá	Slaný

Zpracováno dle dat poskytnutých ze strany ÚRR